

Korjausrakentaminen¹⁷

AMMATTILAISEN TÄRKEIN TYÖPÄIVÄ

RAKENTAJAT
URAKOITSIJAT

SUUNNITTELIJAT
ARKKITEHDIT

TALOYHTIÖT
ISÄNNÖITSIJÄT

Tavoitteena onnistunut korjausrakentamisen projekti? Tämä on vuoden arvokkain työpäiväsi. Löydä parhaat ratkaisuntarjoajat ja yhteistyökumppanit. Kuuntele kiinnostavat puheenvuorot. Päivän päätteeksi rento After Work on huipputilaisuus kysyä kallisarvoisimmat vinkit myös kollegoiltasi.

AIKA: Tiistai 7.2.2017 klo 10.00–17.00

PAIKKA: Wanha Satama, Pikku Satamakatu 3–5, 00160 Helsinki

**REKISTERÖIDY VELOITUKSETTA
MUKAAN:**

www.korjausrakentaminen2017.fi

WANHA SATAMA
ONNISTUNEITA KOHTAAMISIA®

ANNE JARVA

SAFAn yhdyskuntasuunnittelun toimikunnan puheenjohtaja

”

SUOMEN ARKKITEHTILIITTO TÄYTTÄÄ
TÄNÄ VUONNA KUNNIOITETTAVAT 125
VUOTTA. SEN KUNNIAKSI VOISIMME
KAIKKI ASTUA ULOS KUPLASTA, ETSIÄ
RATKAISUJA HERKIN KORVIN JA
AVOIMIN SILMIN, AMMATTITÄIDOLLA
JA SYDÄMELLÄ.

Ulos kuplasta

Presidentti **Barack Obama** kehotti jäähyväispuheessaan amerikkalaisia poistumaan samanmielisen kuplasta: ”Meillä on tullut niin mukava olo omissa kuplissamme, että me hyväksymme vain sellaista tietoa, joka sopii mielipiteisiimme, oli se totta tai ei.” Viesti on ajankohtainen myös meille arkkitehdeille, me kun usein keskustelemme rakennetun ympäristön laadusta vain keskenämme ja leimaamme poikkeavat kannat kapeaksi talous- tai insinöör katsannoksi, vääräksi politiikaksi tai huonoksi mauksi.

Näin vuoden alussa on tapana suunnitella tulevaa ja antaa lupauksia. Liittovaltuuston joulukuussa hyväksymän toimintasuunnitelman yhtenä painopisteenä on osuvasti vaikuttavuuden parantaminen, vuorovaikutuksen lisääminen eduskunnan, ministeriöiden, rakennusalan toimijoiden, kaupunkien ja kuntien kanssa yhteiskunnallisesti tärkeissä hankkeissa. Erityisen tärkeää tämä on nyt, kun alan toimintaa keskeisesti määrittelevä ja ohjaava maankäyttö- ja rakennuslaki on muutosten kourissa.

Kuten puheenjohtajamme **Leena Rossi** *au:n* viime numerossa totesi, ammattilaisen ääni ei ole parhaalla mahdollisella tavalla kuulunut lainvalmistelussa, vaan elinkeinoelämän etujärjestöt ovat olleet painotetusti edustettuina esitöissä. Samassa numerossa ympäristöministeriön **Matti Vati** lupasi, että tulevaa kokonaisuudistusta valmistellaan paremmalla ajalla ja laajemmalla tietopohjalla. Keskeisiä kysymyksiä ovat edelleen joustavuuden ja sujuvuuden lisääminen, eikä kaava- ja lupajärjestelmäkään täytä kaikkia sille asetettuja odotuksia ja toiveita.

Safalaisia työskentelee asiantuntijoina monilla eri sektoreilla, kuten yksityisellä sektorilla suunnittelu- ja kiinteistökehitystehtävissä, kunnissa kaavoittajina ja lupaviranomaisina sekä tutkimustehtävissä. Meillä on laajat kontaktit rakennusalan ja hallinnon muihin ammattilaisiin mutta myös suora kosketuspinta ympäristön käyttäjiin ja kuluttajiin. Olemme eri tehtävissä törmänneet turhalta vaikuttavaan byrokratiaan ja säädösviidakoon, hierarkkisen kaavajärjestelmän aiheuttamasta viiveestä puhumattakaan. Kun vain ryhdymme toimeen, meillä on aikaa koota kokemuksemme ja esittää ratkaisuehdotuksemme sen sijaan, että vain kommentoimme muiden valmistelemissä esityksiä.

Suomen Arkkitehtiliitto täyttää tänä vuonna kunnioitettavat 125 vuotta. Sen kunniaksi voisimme kaikki astua ulos kuplasta, etsiä ratkaisuja herkin korvin ja avoimin silmin, ammattitaidolla ja sydämellä. Yhteisen ympäristön hyväksi.

PARAFON® STEP™

TUNNELMA ON KATOSSA

PARAFON Step tuo uutta tyyliä akustiikkalevyihin.

Asennus käy helposti ja mahdollisuudet yhdistellä
värejä sekä tasoja ovat loputtomat.

Kokeile ja inspiroidu
PAROC.FI/STEP

 PAROC®
Better built environment

6

3 PÄÄKIRJOITUS

Ulos kuplasta *Anne Jarva*

6 HAASTATTELU

Kaupunkien dynaamisuus kiehtoo runoilijaa
Minnamaria Koskela

10 PUHEENJOHTAJALTA

Suomi muuttuu – niin myös arkkitehdin työ *Leena Rossi*

12 VÄITÖS

Rakennuskannan resurssitehokkuutta mittaamassa
Matti Kuittinen

14 TAPAHTUMAT

14 **Slushissa sinkoilivat rakentamisen ideat** *Lennart Lang*

17 **Taiteen ja hyvinvoinnin asialla** *Leena Häkkinen*

18 **Kuvataiteen ja arkkitehtuurin kohtaamisia**
Anna-Maija Tuunanen

22 KOLUMNIT

Kaupunkiyksio ja oma piha *Matti Tapaninen*

24 KILPAILUT

24 **Veistoksellinen hotelli portiksi Kalasatamaan**
Mikko Heikkinen

26 **Tervakaupungin historiaa Oulun keskustaan** *Aaro Artto*

29 **Törnävän sairaala-alueen tulevaisuus hahmottuu**
Selina Anttinen ja Juho Rajaniemi

34 **Tampereen keskusta laajenee** *Tuomas Seppänen*

48

42

38 PALKINNOT

40 **Viron arvostettu arkkitehtuuripalkinto Suomeen** *Tarja Nurmi*
42 **Hurraa!-palkinto Aalto-yliopiston oppimiskeskukseksi**

44 JÄSENILLE

44 **Ideoita Vähä-Kiljavan kehittämiseen** *Elina Koivisto*

46 **SAFAn puheenjohtajana jatkaa Leena Rossi** *Päivi Virtanen*

48 OPISKELIJAT

Kertomuksia kaupungista *Jaakko Muikku*

54 ATL

Uutta liiketoimintaa ennakkoluulottomille kokeilijoille
Vesa Juola

ILMESTYYS: vko 4
12 numeroa vuodessa
69. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFa
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 050 570 4180

Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYNTI:
Jussi Piha, puh. 044 752 0320
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISAJAT 2017:
Nro *Ilmoitusaineisto Ilmestyy
2/2017 6.2. 23.2.
3/2017 6.3. 23.3.
4/2017 3.4. 20.4.
5/2017 2.5. 18.5.
*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen
ja toimitettava aineisto kahta
viikkoa aikaisemmin.)

KANSIKUVA: Aalto-yliopiston Harald
Herlin -oppimiskeskus, perus-
korjaus Arkkitehdit NRT, sisustus-
konsepti JKMM Arkkitehdit.
Kuva Tuomas Uusheimo.

”

UUDET, RAKENTEILLA OLEVAT
KAUPUNGINOSAT KIEHTOVAT
MINUA ENEMMÄN KUIN
HISTORIALLISTET.

MAREK SABOGAL/GUMMERUS

Kaupunkien dynaamisuus kiehtoo runoilijaa

Runoilija **Jukka Viikilä** voitti marraskuussa kaunokirjallisuuden Finlandia-palkinnon teoksellaan *Akvarelleja Engelin kaupungista*. Arkkitehti **Carl Ludvig Engelin** fiktiivisen yöpäiväkirjan kirjoittajaa kiehtovat rakenteilla olevat kaupungit ja niiden jatkuva muutoksen tila.

Onnittelut Finlandia-palkinnosta! Teoksessasi runous kohtaa arkkitehtuurin viehättävällä tavalla. Sen myötä pääsemme eläytymään Helsingin empirekeskustan rakentumiseen ja siitä vastanneen arkkitehdin elämään ja ajatuksiin.

– Kiitos! Palkinto oli minulle iloinen yllätys.

Kirjasi päähenkilö on Saksasta Suomeen muuttanut arkkitehti. Mitä merkitystä sillä on, että päähenkilö on ammatiltaan arkkitehti ja että näyttämö, jossa asiat tapahtuvat, on rakenteilla oleva kaupunki?

– Romaanini perustuu kuunnelmaan, jonka kirjoitin Carl Ludvig Engelistä tilaustyönä Radioteatterille vuonna 2012. Sillä, että päähenkilö oli arkkitehti, oli paljonkin merkitystä. Monien asioiden pitää lokahtaa kohdalleen, jotta saa aikaan toimivan draamallisen henkilön.

Engelin toiminta oli luonteeltaan eteenpäin vievää, mitä arkkitehdin työ yleensäkin on. Engel sai tehtäväkseen kokonaisen kaupungin suunnittelun. Se loi teokseen elämäнкаaren, joka menee sekä kuunnelmassa että romaanissa Engelin

suunnitteleminen rakennusten ja niiden valmistumisen mukaan. Suurkirkko, joka ei täysin tullut valmiiksi ennen suunnittelijan kuolemaa, on piste, johon Engelin elämänsä koko ajan tähtää ja lopulta päättyy. Kirkko oli läsnä hänen päiväkirjassaan ihan alusta lähtien.

Se, että kyseessä oli rakenteilla oleva kaupunki, oli olen-naista teoksen dynamiikan kannalta. Valmiista kaupungista kirjoittaminen olisi ollut aivan toisenlaista. Tätä kirjaa ei olisi olemassa ilman arkkitehdin ammattia.

”Kuulin saksalaisen maalaiskaupungin kirkonrakentajasta, joka menetti uskonsa Jumalaan. Hän ei aloittanut aamujaan enää rukouksella vaan avasi suoraan paperinsa. Hän uskoi laskelmiin-sa. Hän ei tiennyt, että rakentaminen on oikeastaan vain valaise-mista.”

Engelin arkkitehtuurista on tehty runsaasti tutkimuksia, ja hänen rakennuksistaan on kirjoitettu paljon – hänen persoonastaan ei juuri mitään. Pelottiko sinua ryhtyä kirjoittamaan kirjaa historiallisesta henkilöstä, jonka ura tunnetaan hyvin?
– Olen joutunut tietoisesti sulkemaan tämän ajatuksen pois. Muuten en olisi voinut kirjoittaa henkilöstä mitään. Tutkijoi-den armeija on liian raskas.

Vaatii poissulkemista, jopa jonkinlaista röyhkeyttä, jotta voi kirjoittaa päähenkilöstä irrallista teosta. Olen joutunut muistuttamaan itselleni, että kyseessä on fiktiivinen teos, ei tutkimus. Romaani saa olla tietoisesti faktoista poikkeava. Ky-seessä on itsenäinen taideteos – se on merkittävämpi asia kuin mikään muu.

Onhan ajatus minua toki mietityttänyt, varsinkin kun olin ajatellut kirjan yleisön paljon pienemmäksi. Toisaalta tarina-han oli esitetty jo kuunnelmana, jonka yleisönä oli noin 60 000 radionkuuntelijaa. Yllättävän vähän olen saanut virheistä pa-lautetta. On käynyt oikeastaan päinvastoin – minua pyyde-tään mukaan historioitsijoiden paneelikeskusteluihin ja mi-nulta kysytään, millainen 1800-luvun Helsinki oikein oli!

”Konjakkihumalan pitkä laine pyyhkäisi ylitseni ja olin oman kirkkoni viileässä, laadukkaassa varjossa. Berliinissä olin tehnyt vain makasiineja, myllyjä ja patokoneita. Ajattelin korkeaa tor-nia ja ristiä, joka loistaisi aina Berliiniin saakka.”

Vaikka yöpäiväkirjassa on valtavasti asiaa, niin rakentami-sesta kuin ihmismielestäkin, tuntuu sen lukeminen yllättävän kevyeltä ja helpolta. Miten se on mahdollista?

– Helppouden tunto on usein työläs toteuttaa alalla kuin alalla. Näin on varmaan myös arkkitehtuurissa ja muotoilussa. It-

KUKA?

- > Jukka Viikilä, syntynyt vuonna 1973.
- > Runoilija, kirjailija ja dramaturgi. Valmistunut teatteritaiteen kandidaatiksi Teatterikorkeakoulusta. Opiskellut musiikkia Pop & Jazz Konservatoriossa ja kirjoittamista Kriittisessä Korkeakoulussa.
- > Julkaissut kaksi runokokoelmaa, *Runoja* ja *Runoja II*.
- > Kirjoittanut poeettisen tietosanakirjan *Ensyklopedia* yhdessä Janne Nummelan ja Tommi Nuopposen kanssa.
- > Toiminut dramaturgina Ryhmäteatterissa ja Suomen Kansallisteatterissa.
- > Kirjoittanut kuunnelmia Yleisradiolle.
- > Opettaa luovaa kirjoittamista Kriittisessä Korkea-koulussa.

sestään selvän, lähes huomaamattoman suunnitteleminen voi olla suurten tuskien takana. Ja toisin päin.

On suuren työn takana, että mitään ei pomppaa esiin ja kaikki soi hyvin yhteen. Sitä minun Engelinikin pohtii päiväkirjassaan. Miten suunnitella jotakin, joka on heti tuttua mutta ennen näkemätöntä? Paradoksaalista. On tietenkin olemassa rakennuksia, joihin kuuluu tietty ristiriitaisuus ja jotka puhut-televat käyttäjiä juuri sen takia.

”Harva tietää minkälaisen opiskelun takana on tehdä tyyli-puh-das palladiolainen rakennus, niin että se on täysin vapaa omasta käsialasta ja sitä voi ihailla tradition aikaansaannoksena. Minun ammatillinen toiveeni on päästä niin kauas omista taipumuksis-tani, että jonakin päivänä tulen ylistäneeksi omaa rakennustani muistamatta, että olen itse sen suunnitellut.”

Mikä sinulle on Helsingissä tärkeää, Engelin suunnittelema empirekeskusta vai jokin ihan muu?

– Pidän empirekeskustaa hyvin hienona, ja se on aina ollut osa elämäni näyttämöä. Se on ollut minulle läheinen paikka jo lapsuudesta asti. Empirekeskusta on aikoinaan edustanut hätkähdyttävää arkkitehtuuria Helsingissä ja koko Suomessa, sillä sen volyymi on ollut niin suuri. Senaatintalon rakentumi-nen on ollut kaupunkilaisille hurja kokemus. Topelius kirjoitti siitä, miten ihmiset pelkäsivät sitä. Nykypäivänä saisi olla ky-seessä melkoinen pytytki, että vaikutus olisi sama.

TIINA NISKANEN

Arkkitehti Eea Pekkala-Koskela haastatteli Jukka Viikilää Käpylän kirjastossa. Engelin rakennukset ovat Pekkala-Koskelalle tuttuja Helsingin yliopiston Keskustakampuksen suunnittelijana ja rakennusten peruskorjausten tilaajana. Haastattelu on kuunneltavissa Youtubessa osoitteessa www.youtube.com/watch?v=uMGiGEtFO-Q.

”

ITSESTÄÄN SELVÄN, LÄHES HUOMAA-
MATTOMAN SUUNNITTELEMINEN VOI
OLLA SUURTEN TUSKIEN TAKANA.

En kuitenkaan ole mikään suuri empiretyylisuunnan ihailija vaan modernimman arkkitehtuurin ystävä. Historialliset keskustat eivät juuri kiinnosta minua. Ne ovat kyllä esteettisesti viehättäviä mutta samalla pysähtyneitä ja muuttumattomia kokonaisuuksia. Uudet kaupunginosat ovat kiinnostavampia, sillä ne ovat dynaamisia ja niissä tapahtuu muutosta.

Olen seurannut mielenkiinnolla Helsingin laajentumista. Minusta kaupunkien luonteeseen kuuluu jatkuva purkaminen ja rakentaminen. Se, että työmaaäänät sekoittuvat keskenään. Esimerkiksi Pasilan rakennustyömaa inspiroi minua suuresti, ja pidän siitä, että Kalasatamaan rakennetaan Suomen korkeimmat rakennukset.

Runoilijoiden ajatellaan olevan romantikkoja, jotka asuvat boheemisti vanhoissa, tunnelmallisissa rakennuksissa. Missä sinä asuit, jos saisit vapaasti valita? Kantakaupungin korkeissa jugendtalossa?

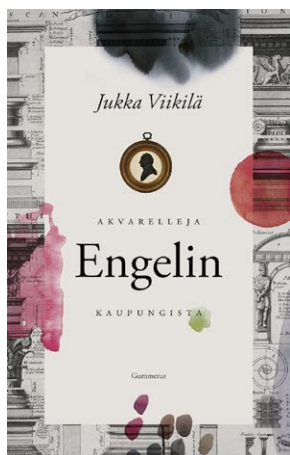
– Kiinnostava kysymys. Olemme vaimoni kanssa jo jonkin aikaa miettineet oman asunnon ostamista. Olen huomannut,

että pidän todella monenlaisista asuinympäristöistä, joten päätöstä on vaikea tehdä. Voisin yhtä lailla asua Suomen korkeimmassa talossa, huipputeknisessä asunnossa, josta pääsisi hissillä suoraan kauppakeskukseen. Toisaalta voisin asua tasakattoisessa rivitalossa Pohjois-Helsingissä. Niissä on paljon suuria huoneita ja maisemaikkunoita, ne ovat minusta parhaita sisustamisen kannalta.

Pidän 60- ja 70-luvun taitteen arkkitehtuurista ja muotoilusta. 70-luvun asunnot eivät onneksi ole kokeneet samaa hinnannousua kuin jugendtalot. Asuimme pitkään Kumpulassa idyllisessä vanhassa puutalossa omenapuiden katveessa, joten ehkä kaikista vähiten haluaisin seuraavaksi asua puutalossa. En myöskään ole valmis maksamaan mitään jugendlisää.

Millainen on suhteesi arkkitehtuuriin? Minkälainen käsitys sinulla on arkkitehdin ammatista?

– Minulla on arkkitehtiystäviä ja seuran arkkitehtuuria, mutta en systemaattisesti. En siis ole mikään tämän alan asiantuntija. Arkkitehdin työ vaikuttaa hyvin monipuoliselta, ja hajonta on nähdäkseni aika suurta. Työ ei ole pelkkää rakennusten suunnittelua, vaan projektit voivat liittyä näyttelyihin, kaupunkien kehittämiseen ynnä muuhun. Arkkitehdin ammatti voi olla lähellä kuvataiteen tekemistä tai suurissa hankkeissa työskenteilyä, kuten Engelin työ oli.

Akvarelleja Engelin kaupungista on monitasoinen teos. Se on sekä surumielinen kuvaus maahanmuuttajan elämästä vieraassa kulttuurissa että rakenteilla olevan empiria-Helsingin tarina.

*Jos kaunokirjallisuuden Finlandia-palkittu olisi saanut päät-
tää vuoden 2016 Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnosta, min-
kä olisit valinnut: Lappeenrannan kaupunginteatterin, Löy-
lyn, Rovaniemen keskuskentän katsomorakennus Railon vai
Suvelan kappelin?*

– Hauska kysymys! Jaa-a, näin nopeasti vastaten vedän tällä kertaa kyllä kotiin päin, eli valitsen Löylyn. Se on puuta, ja pidän puuarkkitehtuurista. Se edustaa viehättävää merenranta-rakentamista ja on siten hyvä esimerkki siitä, mitä Helsingin rannoille kaivataan. Se on ehkä innovatiivisin näistä neljästä rakennuksesta ja samalla saunaperinteitä kunnioittava. Valintaani vaikuttaa toki sekin, että olen suuri saunomisen ystävä. En ole vielä ehtinyt käydä testaamassa, millaiset löylyt Löyly tarjoaa, mutta se on kyllä suunnitelmisani.

*”Suurimmat nautinnot ovat ilmaisia ja käsiemme kohdalla. Suo-
ran viivan piirtäminen on minulle tänään enemmän kuin mi-
kään muu. Siinä on koko ihmisenä olemisen tapahtuma yksin-
kertaisimmassa muodossaan, kaikki ylopeys ja kaikki nautinto.”*

Minnamaria Koskela

*Lainaukset ovat Jukka Viikilän teoksesta
Akavarelleja Engelin kaupungista (Gummerus 2016).*

Vuoden alussa mediassa näkyivät erityisesti arkkitehtuurikilpailut. Tammikuussa ratkesi Tampereen Hiedanrannan suunnittelusta järjestetty kansainvälinen ideakilpailu. Pian käynnistyvän Europan 14 -arkkitehtuurikilpailun kohteista kiinnostaa erityisesti Laajasalontien bulevardisointi.

Rakennuslehti uutisoi 4.1.2017 otsikolla *Helsinki hakee ideoita Laajasalon kaupunkibulevardiin kansainvälisessä Europan-arkkitehtuurikilpailussa*: ”Arkkitehtuurikilpailu käynnistyy helmikuussa. Sitä ennen kaupunkilaiset voivat lähettää asian tiimoilta terveisiä kilpailijoille 22. tammikuuta asti Kerro kantasi -palvelussa. Kaupunkilaisilta toivotaan näkemyksiä siitä, miten kilpailutehtävä tulisi määritellä ja kilpailuehdotuksia arvioida. Saatua palautetta hyödynnetään kilpailuohjelman laadinnassa. Nykyisin moottoritienomainen Laajasalontie jakaa kaupungin osan kahtia. Pitkät ajorampit leventävät liikenne- aluetta ja hallitsevat maisemaa. Miten Laajasalontien ympäristö muuttuu moottoriväylästä eläväksi kaupungiksi? Tähän kysymykseen kaupunki hakee vastauksia Europan-arkkitehtuurikilpailusta.”

YLE uutisoi 10.1. otsikolla *Kansainvälinen idea-
kilpailu ratkesi: Tampereen Hiedanrantaan nousee
Hervannan kokoinen uusi suurlähde*: ”Palkintolautakunnan puheenjohtajan, pormestari Anna-Kaisa Ikkosen mukaan Hiedanrannasta tulee Hervannan kokoinen kaupunginosa, läntisen Tampereen keskus, jonka kehittämiseen kilpailutyöt antavat hyvän pohjan. Näissä kahdessa työssä löytyi sellainen tulevaisuuden visio Hiedanrannan alueelle, että niiden ideoita yhdistelemällä päästään rakentamaan.”

Hiedanrannan voittaneiden ehdotusten tekijöiksi paljastuivat työryhmät. *Reflecting TRE* -ehdotuksen takana on tamperelainen Arkkitehtuurityöhuone Buenaventura ja *Hiedanrannan Innovaatiolahti* -ehdotuksen taas pohjoismaainen Mandaworks AB ja Schauman & Nordgren Architects Oy Ab. Ideakilpailun palkitut ja kunniamaininnan saaneet työt ovat esillä Lielahden kartanossa, Hiedanrannassa. Yleisö-opastuksia vetää kahtena keskiviikkona tuomaristossa Suomen Arkkitehtiliiton nimeämänä jäsenenä toiminut arkkitehti **Tuomas Seppänen**, joka esittelee palkittuja töitä ja kertoo niiden valintaperusteista ja tuomariston työskentelystä.”

| Tulevaisuus | Taito | Luovuus
ARKKITEHDIT SAFA 125 VUOTTA

Suomi muuttuu - niin myös arkkitehdin työ

A rkkitehtien yhteenliittymä Suomen Arkkitehtiliitto, Finlands Arkitektförbundet SAFA on edeltäjiineen neljännesvuosisadan vanhempi kuin hallinnollinen rakenteemme nimeltä Suomi. Tänä vuonna juhlimme satavuotista Suomea teemalla yhdessä. Tämä sopisi SAFAllekin. Olemme kuitenkin halunneet kertoa itsestämme jotakin enemmän. Juhlimme arkkitehtien 125 vuoden yhteistä aikaa luovuuden, taidon ja tulevaisuuden merkeissä.

Yhteiskunnan vahvuudet ja haasteet ovat arkkitehtuurin vahvuuksia ja haasteita. Kohtaamme nopeuden ja joustavuuden vaatimuksia, ihmisten ja arvojen konflikteja, toiveita veto-voimaisuudesta, kustannus- ja energiatehokkuudesta ja kestävydestä. Väestö ei ole väestöä vaan joukko asukkaita, ja ihminen, kohde, on muuttunut objektista subjektiksi, osallinen mielipiteen esittäjästä kanssasunnittelijaksi. Uudet teknologiat haastavat vuorovaikutuksen tavat ja puheen sävyt. Kauheus, kestävyys ja tarkoituksenmukaisuus ovat saaneet rinnalleen keskustelevuuden.

Eurooppalaisiin kollegoihin verrattuna työmme suurin ero on asiakkaissa – heissä, jotka tilaavat suunnitelmia ja käyttävät palveluitamme. Suomessa arkkitehdin asiakas on ensisijaisesti julkisyhteisö, toissijaisesti yritys. Suuremmissa ja enemmän rakentavissa maissa arkkitehdin asiakas on tyypillisesti yritys tai yksityishenkilö. Me suunnittelemme uudisrakennuksia, kun taas keskieurooppalainen kollega restauroi, korjaa, uudistaa ja laajentaa. Me suunnittelemme kaupunkeja, kun muualla tätä varten on omat ammattikuntansa.

Kun Suomi muuttuu, asiakkaamme muuttuvat. Myös meidän on muututtava. Vain siten voimme muuttaa maailmaa.

Haluamme, että Suomessa on maailman viihtyisin ja arvostetuin rakennettu ympäristö, jossa ihmiset, luonto ja talous ovat sopusoinnussa keskenään. Kestävämpää kehitystä, reformeja ja rakenneuudistuksia – pienemmän mittakaavan mah-

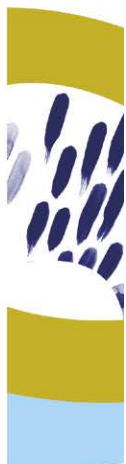
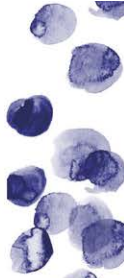
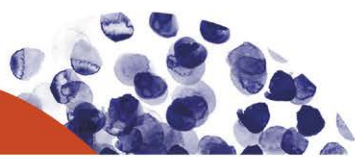
dollisuuksista puhumattakaan – ei synny ilman luovuutta. Luovuus on kuitenkin haihattelua, jos ei ole taitoa visioida, visualisoida, mallintaa, pelkistää, muokata ja muuntaa visioita todellisuudeksi ja todellisuutta joksikin, mitä ei vielä ole. Arkkitehtien työ on luovuuden taitoa tulevaisuuden näkemisen ja tekemisen hyväksi.

Antoisaa, työntäyteistä ja aikaansaavaa juhluvuotta! Olemme sen arvoisia.

Leena Rossi
SAFAn puheenjohtaja

ARKKITEHDIT SAFA 125 VUOTTA TAPAHTUMAT

1.2.

Klo 18.00–
Bakfickan,
Cafe Strindberg

Esplanadi 200 vuotta – pysyvyys ja muutos Helsingin ydinkeskusta-alueella

Keskustelutilaisuus Helsingin arvokkaiden kaupunkitilojen mukautumisesta liikkumisen ja kaupunkikulttuurin murroksessa. Lisätietoa Hesa-SAFAn Facebook-sivuilta.

2.2.

Klo 17.30
Turku

Taide rakennetussa ympäristössä

Kokoustila Kustaa, Hotelli Radisson Blu Marina Palace, Linnankatu 32, Turku. Ilmoittautumiset: turkusafa@gmail.com

3.2.

Klo 14.30–
19.00
Helsinki

ARKKITEHTUURIN PÄIVÄN SEMINAARI: Reading the City – Tulkintoja kaupungista

“Reading the City”: millaisin tavoin kaupunki ja arkkitehtuuri avautuvat tulkittaviksi? Edellyttää ilmoittautumista!

23.–24.2.

Rovaniemi

North Calotte Symposium NKS#7

#7 NKS focuses at arctic planning problems and prevailing challenges now and in the future. articdesignweek.fi

19.–20.5.

Otaniemi

Horizons – Arkkitehtipäivät 2017

Arkkitehtipäivät-viikonlopun ympärillä järjestetään myös muita arkkitehtuuritapahtumia, lisätietoa tulossa!

Tässä kalenterissa julkaisemme lähikuukausien juhlavuoden tapahtumia. Kalenteri ilmestyy jokaisessa au:n numerossa.

#safa125

ARTO JALONEN

HUUHKAN LASKELMIEN MUKAAN
YHDEN TYYPPIKERROSTALON
ELEMENTEILLÄ VOISI RAKENTAA
YHDEKSÄN KESKIKOKOISTA
OMAKOTITALOA.

Rakennuskannan resurssi- tehokkuutta mittaamassa

Arkkitehti Satu Huuhkan urauurtava väitöskirja herättelee pohtimaan rakennusten ja rakennuselementtien uudelleenkäyttöä. Suuri määrä vakioituja pohjaratkaisuja ja elementtejä lupaa tähän kiinnostavia mahdollisuuksia.

Eikö rakennusten tai edes niiden osien uudelleenkäyttö olisi resurssitehokkaampaa kuin vanhojen hylkääminen ja uusien rakentaminen? Miksi rakennamme jatkuvasti uutta, vaikka toimistoja ja asuntoja on runsaasti tyhjänä? Näiden kysymysten äärellä liikkuu arkkitehti Satu Huuhkan tuore väitöskirja. Se antaa kiinnostavan tilastoihin perustuvan kuvan suomalaisesta rakennuskannasta ja sen mahdollisuuksista.

Tutkimus on oivallisesti ajoitettu puheenvuoro ajankohtaisessa kansainvälisessä resurssitehokkuuskeskustelussa. Euroopan komissio julkaisi marraskuussa 2016 päivitetyn ehdotuksen rakentamisen resurssitehokkuuden ydinindikaattoreiksi. Ehdotus kattaa laajan joukon mitattavia suureita alkaen energiatehokkuudesta ja hiilijalanjäljestä aina sisäilman laatuun ja purkujätteen minimointiin asti. Joukkoon mahtuvat myös rakennusten muuntojoustavuutta, rakennusosien uudelleenkäyttöä ja rakennusmateriaalien kierrätystä koskevat indikaattorit.

Huuhka selvittää kvantitatiivisin menetelmin, mitä tietoa vajaakäyttöisistä ja puretuista rakennuksista voidaan saada ja miten tätä tietoa voitaisiin hyödyntää rakennuskannan resurssitehokkuuden parantamiseksi. Vaikka korjausrakentamista onkin tutkittu ahkerasti, tällaiset tilastopohjaiset tutkimukset

ovat vielä harvinaisia. Väitöstutkimus laajentaa ymmärrystä suomalaisesta rakennuskannasta ja konkretisoi hyödyntämätömän rakennuskannan mahdollisuuksia.

Keskitytään jo olevaan rakennuskantaan

Suomen rakennuskanta uusiutuu hitaasti noin prosentin vuosivauhdilla. Uudisrakennusten ympäristövaikutusten minimointiin keskitytään hitaasti, eikä siinä saada merkittäviä tuloksia. Toimenpiteitä tulisi siksi kohdistaa olemassa olevaan rakennuskantaan. Näitä argumentteja on toistettu rakennus-alalla usein, mutta Huuhka uudistaa näkökulmaa tilastojen todistusvoimalla.

Asuinrakennuksissamme uinuu tutkimuksen mukaan noin 11 miljoonan neliömetrin käyttämätön reservi. Jos mukaan lasketaan pitkään tyhjiillään olleet ”ongelmallisesti vajaakäyttöiset” tilat, luku nousee 35 miljoonaan neliömetriin. Tämä reservi riittäisi useissa kunnissa tyydyttämään asuntorakentamisen tarpeet vähintään vuosikymmeneksi. Silti tulokset osoittavat, että kaupungissa tyhjä tai vajaakäyttöinen rakennus puretaan uuden tieltä todennäköisemmin kuin maaseudulla.

Huuhkan mukaan asuinrakennuksia puretaan huomattavan paljon harvemmin kuin muita rakennuksia. Purettavien asuinrakennusten keski-ikäsi Huuhka laskee 58 vuotta, kun se muissa rakennustyypeissä on 43 vuotta. Elinkaari vaikuttaa varsin lyhyeltä, jos sitä suhteuttaa rakennuksiin aikanaan investoituun energiaan tai luonnonvaroihin.

Purkumateriaalit kiertoon

Purettavien rakennusten osalta EU:n jätedirektiivi edellyttää

70 prosentin kierrätysastetta vuoteen 2020 mennessä. Näistä lähtökohdista Huuhka haastaa rakennusalaan etsimään uusia keinoja resurssitehokkuuden parantamiseksi.

Huuhkan tekemä kerrostalojen runkoratkaisujen tutkimus herättää pohtimaan, voisiko rakennusosia käyttää uudelleen. Purettujen rakennusten yleisimmät materiaalit ovat tutkimuksen mukaan puu (41 prosenttia) ja betoni (35 prosenttia). Eri-tyisesti puun kierrätyksen parantamiseksi kaivataan toimia.

Betonirakennusten vakioidut elementtiratkaisut voisivat sen sijaan antaa kiinnostavia mahdollisuuksia käyttää osia uudelleen. Nykynormien mukaisissa kerrostaloissa tämä ei muuta mutkitta onnistu, sillä vanhat seinäelementit eivät riitä uusiin kerroskorkeuksiin. Pientalojen kerroskorkeutta ei ole säädelty, joten ennakkoluulottomat kokeilijat voisivat toteuttaa uusiotalonsa lisäeristetyillä retroelementeillä.

Huuhkan laskelmien mukaan yhden tyyppikerrostalon elementeillä voisi rakentaa yhdeksän keskikokoista omakotitaloa. Jos koko 1970-luvun kerrostalokannan elementit käytettäisiin uudelleen, ne riittäisivät yli 230 000 pientalon aineiksi. Tämä vastaisi yli kahden vuosikymmenen uudisrakentamista vastaavaa määrää. Nähtäväksi jää, minkä vuoden asuntomessuilla esitellään kierrätys-elementeistä tehtyjä nollaenergia-luokan pientaloja.

Nykyiset pohjatyyppit väljemmiksi

Vaikka ajatus betonielementtien uudelleenkäytöstä onkin kiehtova, Huuhka muistuttaa EU:n jätehierarkiasta: jätteen synnyn ehkäisemisen tulisi olla toimenpiteistä ensimmäinen. Rakennuksen muuntaminen uusia tarpeita vastaamaan on

näin ollen elementtien uudelleenkäyttöä suotavampi vaihtoehto. Tällöin ei tarvita energiaa purkamiseen, siirtoon tai uudelleenspystytykseen.

Muunneltavuuden mahdollisuuksia havainnollistaa Huuhkan tekemä tilastointi kerrostaloasuntojen tyyppipohjaratkaisuista: 80 prosenttia kerrostaloasunnoista on toteutettu vain kymmenellä eri pohjatyyppillä. Jos näiden pohjatyyppien asutavuuden parantamiseen kehitettäisiin vakioidut ratkaisut, monistamalla voitaisiin saada huomattavia etuja. Huuhka näkee tässä myös liiketoiminnallisia mahdollisuuksia, jotka odottavat kehittäjää.

Vaikka väitöskirjassa esitetään paljon mahdollisuuksia, löytyy varmasti myös useita teknisiä, taloudellisia ja sosiaalisia syitä, jotka puoltavat huonokuntoisten tai käyttötarkoitustaan huonosti vastaavien rakennusten purkamista. Jos kuitenkin edes osa tilastojen osoittamasta rakennusmassasta voidaan muokata uudelleen tai käyttää uusien talojen elementteinä, hyödyt ovat jatkotutkimuksen arvoisia. Väitöskirjan lopuksi Huuhka listaakin teemoja, jotka odottavat tarkempaa lisäselvitystä.

Huuhka on esittänyt inspiroivan haasteen. Toivottavasti kehitystyö jatkuu ja arkkitehtikollegat voivat lähivuosina soveltaa tietoa käytännön hankkeissa.

Matti Kuittinen

Satu Huuhka: Building 'Post Growth' – Quantifying and Characterizing Resources in the Building Stock. Tampereen teknillinen yliopisto 2016. 94 sivua.

THE NEW GLOBAL ORDER

From political geography to the power of cities

THE NETWORK SOCIETY

#6

KAUPUNKILAISET
VERKOSTOITUVAT
INTERNETISSÄ KESKENÄÄN,
MUUTTAVAT SULJETUT
YHTEISÖT AVOIMIKSI JA
VERKOTTAVAT KAUPUNKEJA
TOISIINSA.

Slushissa sinkoilivat rakentamisen uudet ideat

Maailman propellipäät kokoontuivat Helsingissä loka-kuun lopulla pidettyyn Slush-tapahtumaan. Hesa-SAFA kantoi kortensa kekoon järjestämällä rakentamiseen ja kiinteistökehitykseen keskittyneen Recotech-seminaarin.

Siinä missä maailma mullistuu internetin ja mobiilisovellusten myötä, myös rakennusala muhii uusien teknologioiden mahdollistama kulttuurin muutos.

Vaikka virtuaalitodellisuuksien rinnalla fyysinen maailma ei olisi vielä kovin paljon muuttunut, innostavat tulevaisuudenkuvat ja trendien ennakointi synnyttävät tunteen siitä, että murros olisi jo tapahtunut. Tulevaisuus muuttuu sitä eläville edelläkävijöille todellisuudeksi ja edelläkävijöiden todellisuudesta valtavirraksi.

Helsingin kaupungin muotoilujohtaja, arkkitehti **Anne Stenros** esitteli seminaarin alustuksena joukon nykytrendejä, jotka ovat samalla siltoja tulevaisuuteen. Kaupunkilaiset verkostoituvat internetissä keskenään, muuttavat suljetut yhteisöt avoimiksi ja verkottavat kaupunkia toisiinsa. Samalla hyvien tekeminen ja ihmisen toiminnan muokkaaminen suunnittelun keinoin luovat näkymiä paremmasta maailmasta.

Mobiilisovelluksia ja robotteja

Käytännön sovelluksia uusien teknologioiden hyödyntämisestä suunnittelussa esitteli newyorkilainen arkkitehti ja tutkija **Daniel Davis**, jonka yritys WeWork on erikoistunut toimittilojen käytön analysointiin. Hänen teesinsä on, että suunnittelijat keskittyvät työssään liikaa suunnitelmiinsa ja liian vähän rakennusten käyttöön; vanhoista virheistä ei tällöin oteta opiksi, vaan samoja ratkaisuja toistetaan projektista toiseen.

Yhtenä ratkaisuna Davis esitti havainnointiin perustuvan matkapuhelimessa toimivan sovelluksen, jota hänen yrityksensä on kehittänyt. Tilojen käyttäjät hyödyntävät työkalua neuvottelutilojen varaukseen ja palautteen antamiseen. Sovelluksesta kerättävällä datalla kiinteistöjen omistajat, käyttäjät ja suunnittelijat voivat optimoida tilankäyttöä ja tilojen varustelua. Työkalun ansiosta organisaation tilankäyttö tehostuu ajan mittaan, eikä uusia tiloja tarvitse varustella turhaan. Jatkossa samaa menetelmää voisi ehkä käyttää myös asunto-suunnittelussa ja julkisten rakennusten suunnittelussa.

Arkkitehti **Annie Locke Scherer** Tukholman Kuninkaallisen teknillisestä korkeakoulusta esitteli toistaiseksi kokeiluasteella olevia valmistustekniikoita, joiden avulla konepajoilla ja työmailla tehtävä rakennusosien kokoonpano voisi teollistua. Tähän asti rakennusosien suuri koko sekä materiaalin ja

olosuhteiden laatu ovat edellyttäneet ihmistyötä, mutta tulevaisuudessa liikkuvat kokoonpanorobotit ja robottikädet voisivat autotehtaiden tyyliin tehdä osan käsityöstä. Robottien liikkuvuuden lisäksi toinen haaste liittyy palautesilmukoiden luomiseen, joilla robotti pystyy tarkkailemaan työnsä jälkeä ja korjaamaan sitä ennalta määritellyn suunnitelman mukaiseksi. Tutkimus on prototyyppiasteella, joten työmailla nähtäneiden robotteja hyvinkin läheisessä tulevaisuudessa.

Innovaatioiden toteutumista odotellessa

Yhteiskunnallisen näkökulman keskusteluun toi apulaisprofessori **İdil Gaziulusoy** Aalto-yliopistosta. Hän korosti kaupunkien merkitystä ihmisten elämäntavan muokkaajina: kaupungit ovat maantieteellisesti pieniä mutta kulutukseltaan ja tuotannoltaan suuria. Näin ollen ihmiskunnan ekologiseen jalanjälkeen voidaan vaikuttaa tehokkaasti juuri kaupungeissa.

Muutoksen ajureina ovat Gaziulusoyn mukaan erilaiset poliittiset suuntaukset, joilla on yhtenevät tavoitteet mutta erilaiset keinot. Markkinataloudessa ilmastonmuutoksen haasteeseen vastataan synnyttämällä uusia cleantech-innovaatioi-

ta, kun sääntely vuorostaan pyrkii ohjaamaan muutosta yhteisin päätöksin. Pienemmässä mittakaavassa samat ideologiat ilmenevät pienyrittäjyytenä ja erilaisina lähiyhteisöinä. Keskustelu ilmastonmuutokseen vastaamisesta tiivistyy pohdintaan kasvun rajoista vastakohtana talouden ja ekologian irtikytkennälle. Trendit ovat kuitenkin läsnä samanaikaisesti eivätkä siten sulje toisiaan täysin pois.

Jos kohta Slushin innovaatiobuustaus on innostavaa, herää kysymys, missä rakentamisen vallankumoukselliset innovaatiot todella piilevät. Toistaiseksi innovaatiopuhe tuntuu vielä jäävän melko abstraktille tasolle, tai sitten keksinnöt liittyvät tayloristisesti tuotannon tehostamiseen: kohti uutta ja uljasta pyritään vanhoihin lääkkein. Modernin arkkitehtuurin aikakaudella innovaatiot ovat aiemmin liittyneet materiaalien ja rakentamistapojen kehittymiseen; nykyarkkitehtuuri vannoo esi- ja sarjavalmistuksen nimiin. Jää nähtäväksi, synnyttääkö uusi ekologinen ajattelutapa kokonaan uudenlaisen paradigman, joka todella yhdistäisi teknologian ja ekologian uuteen liittoon.

Lennart Lang

Tilaisuuden jälkeen käytiin paneelikeskustelu, johon osallistuivat moderaattori Hilla Rudanko (vas.), Daniel Davis, İdil Gaziulusoy ja Annie Locke Scherer.

KUVAT: LENNART LANG

Läpileikkaus Bryggmanin arkkitehtuurista

Erik Bryggmanin (1891–1955) työt ovat keskeinen osa itäisen Suomen ensimmäisten vuosikymmenten arkkitehtuuria. Varhaisimpia pieniä suunnittelutehtäviä 1910-luvulla seurasivat monet merkittävät 1920-luvun klassismin teokset. Niistä Bryggman siirtyi 1930-luvulla funktionalismin muotokieleen pehmentäen sitä vuosikymmenen lopulla.

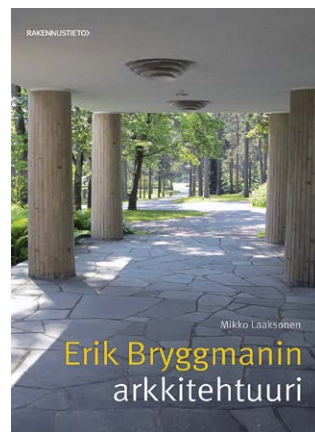
Jälleenrakennuskaudella resurssirajoituksista huolimatta Bryggmanin rakennuksia leimasi vivahteikkuus. Läpi uran hänen suunnittelemaan rakennuksia yhdistää erityinen herkyys niiden sijoituksessa paikkaansa, yhteys luontoon ja yksityiskohtien sävykyys.

Bryggman-säätiö ja sen perustama instituutti ovat tehneet viime vuosina määrätietoista työtä sekä Bryggmanin että laajemminkin modernin arkkitehtuuriperinteemme parissa järjestämällä seminaareja, tutustumiskäyntejä ja näyttelyjä. Tätä työtä täydentää oivallisesti Bryggmanin 125-vuotisjuhlavuonna 2016 ilmestynyt **Mikko Laaksosen** teos *Erik Bryggmanin arkkitehtuuri*. Kompakti käsikirja on saatavissa myös ruotsin- ja englanninkielisenä.

Kuva Bryggmanin tuotannosta laajenee

Kirjassa esitellään ensimmäistä kertaa kaikki Bryggmanin toteutetut työt – ja pääosa toteutumattomistakin. Kirjan tärkeä anti ovatkin julkaisemattomiksi ja tuntemattomiksi jääneet kohteet. Kuva Bryggmanin tuotannosta laajenee merkittävästi, kun mukana ovat usein nähtyjen vaikuttavien rakennusten ohella teollisuuden kohteet, koulut, sairaalat ja muistomerkit. Arkkitehdin työkenttä ulottui pienistä puurakennuksista Turun linnan restauroinnin vuosia kestäneeseen työsarjaan, jota jatkoivat Bryggmanin kuoleman jälkeen **Olli Kestilä** ja **Carin Bryggman**.

Sisältö on jäsennetty selkeästi sekä vuosikymmenittäin että temaattisesti. Omat ”lukunsa” ovat saaneet Paraisten siunauskappeli ja Ylösnousemuskappeli edeltävine kirkkokilpailuehdotuksineen. Niiden rinnalla voi tarkastella myöhempiä, Bryggmanin läheisten avustajien loppuunsaattamia kappeleita Lohjalla, Vantaalla ja Lappeenrannassa.

Kohdetekstit ovat pääosin tiiviitä kuvailuja keskeisine faktoineen. Osaa kohteista on luonnehdittu ja analysoitu laajemmin. Valinta on perusteltu työmäärän ja sivumäärän kohtuullistamiseksi, vaikka monista kohteista olisi ollut kiinnostavaa lukea kokonaisvaltaisempaa ja vertailevaa arviointia. Se jääkin tulevien tutkijoiden tehtäväksi.

Uteliasta, lisätietoja kaipaavaa lukijaa palvelevat monissa kohteissa merkinnät tärkeimmistä lähteistä. Teoksen lopussa on myös laaja kirjallisuusluettelo.

Innoitus uusille tutkijoille

Mikko Laaksonen on käynyt läpi arkistomateriaalia ja kirjallisuutta, varmistanut toteutettuja kohteita ja jäljittänyt niiden sijainteja. Tavoitteena on ollut tarjota vähintään yksi kuva jokaisesta kohteesta – mikä on sinänsä hyvä periaate, koska yksien kansien sisällä on helppo hahmottaa Bryggmanin töiden teemoja. Samalla periaate on johtanut osin kovin pieniin kuvakokoihin. Ne eivät tee parasta oikeutta Bryggmanin uskomattoman hienoille piirustuksille, vaikka painojälki on varsin tarkkaa. Yhden Bryggman-kirjan aiheena voisivatkin olla hänen piirustuksensa.

Tekijä toteaa kirjassa, että teos ei pyri olemaan lopullinen tutkimus Bryggmanin arkkitehtuurista vaan tausta ja innoituksen lähde uusille tutkijoille. Toivottavasti kirja rohkaisee syventymään Bryggmanin rakennuksiin. Valittavissa on monia kiinnostavia lankoja ja teemoja, vaikkapa töiden yhtymäkohdat pohjoismaisiin arkkitehtuurivirtauksiin. Kirjan kanssa voi myös arkkitehtuuribongaaja kesäretkellään suunnistaa katsomaan Bryggmanin rakennuksia.

Sirkkaliisa Jetsonen

*Mikko Laaksonen: Erik Bryggmanin arkkitehtuuri.
Rakennustieto 2016. 232 sivua.*

Taiteen ja hyvinvoinnin asialla

SAFA on ollut tuottamassa vuodesta 2015 MieliTila-klubeja, joiden yleisöluennoilla on pohdittu rakennetun ympäristön ja ihmisen hyvinvoinnin yhteyttä. Marraskuinen klubi-ilta keräsi yleisöä keskustelemaan taiteen merkityksestä ympäristölle ja hyvinvoinnille.

Ensimmäisen puheenvuoron pitäjäksi oli kutsuttu Helsingin yliopiston dosentti **Hannele Lehto**. Hän on työskennellyt kulttuurin ja taiteen parissa 44 vuotta, viimeksi opetusministeriössä.

Lehto puhui aluksi ”pahoinvoinnin tiloista”. Kirkkaimpana esimerkkinä tästä on hänen mukaansa lasiarkkitehtuuri, joka on tällä hetkellä vallan rakentamista.

– Ainahan valta on halunnut korkeutta, siinä on fallossymbolin ja monumentin idea. Mutta julkisivussa oli sentään joku sisäänpääsy. Nämä nykyiset lasipinnat heijastavat sinut pois, sinua ei ole olemassa, Lehto tiivisti ja porvooolaisista koostunut yleisö nyökkäili.

– Sillä voi olla jokin korrelaatio tähän digimailmaan. Onko sinulla salasana, onko sinulla vallan avaimet, kuka on luovuttanut ne sinulle.

Lehto peräänkuulutti rakennetussa ympäristössä monimuotoisuutta ja kaipasi avaraa tilaa. Hänen mielestään se, mikä tällä hetkellä kapenee, on julkinen tila ja sitä myötä yhteisöllinen keskustelu hyvästä tilasta.

Mitä on taide?

Hätkähdyttävän väite liittyi itse taiteeseen: Lehdon mukaan taidetta ei ole olemassakaan. Hän kertoi taiteen institutionaalista aspektista, esimerkkeinä pankit. Hän viittasi taiteen sosiaaliseen, yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen aspektiin.

Lehdon mielestä liiketoiminta on hyvin vahva taiteen aspekti. Lisäksi taiteella on biologinen ja funktionaalinen aspekti. Viimeksi mainittuun kuuluvat muun muassa muotoilu, ihmisen käyttämät esineet ja työkalut, koko kansantaide – sekä tilojen kaavoitus.

– Jos taide on tätä kaikkea, niin onko se enää mitään? Lehto tiivisti.

HEINI KORPELAINEN

Hannele Lehto ja kuvanveistäjä Kirsi Kaulanen teos *Mare mare* (2016). Teos tulee Helsingin Kalasatamaan Loviseholmin puistoon.

Lehto haluaisi puhua yläkäsitteen ”taide” sijasta konkreettisemmin musiikista, kirjallisuudesta, tilasta, kuvasta, liikkeestä ja muodosta.

Kun puhutaan taiteesta ja hyvinvoinnista, Lehdon mukaan pitäisi tarkentaa, kenen hyvinvoinnista on kysymys.

– Minkälaista on köyhän lapsen arjen taide, ympäristö ja hyvinvointi? Jos lapsi elää lähiössä, slummissa tai pakolaisleirillä, miten hän kokee taiteen ja hyvinvoinnin?

Lehdon mukaan köyhän lapsen taide ja hyvinvointi ovat tällä hetkellä markkinoiden armoilla, mutta hän valoi kuulijoihin rohkeutta ajatella toisin.

Leena Häkkinen

Prosenttitaide päätti klubi-illan

MieliTila-klubi-ilta jatkui Hannele Lehdon jälkeen Porvoon kaupungin kaavoituspäällikkö **Eero Löytösen** alustuksella, jossa hän esitteli onnistunutta prosenttitaiteen projektia, Porvoon Länsirannan taideohjelmaa. Onnistumisen avain oli hänen mukaansa muun muassa se, että hankkeessa kaikki toimijat, myös taiteilijat, oli otettu työskentelyyn mukaan jo suunnitteluvaiheessa.

Illan päätti paneeli, johon oli kutsuttu keskustelijoita prosenttitaiteen tiimoilta. Keskustelijat olivat Prosentti taiteelle -hankkeessa työskentelevä **Hanna Hannus**, Arabianrannan taidekoordinaattori **Tuula Isohanni** sekä Porvoon Taiteilijaseurasta kuvanveistäjät **Kirsi Kaulanen** ja **Paula Salmela**.

Illan emäntinä toimivat arkkitehti **Heini Korpelainen** ja dokumenttiohjaaja **Leena Häkkinen**. He myös vastaavat MieliTila-klubien suunnittelusta yhdessä Porvoon taidehallin taidekoordinaattori **Anneli Hytösen** kanssa.

Kuvataiteen ja arkkitehtuurin kohtaamisia

Prosenttiperiaate on kokenut 2000-luvulla uuden tulemisen rakennus- ja kaupunkisuunnitteluhankkeissa. Viime vuosina opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman Prosentti taiteelle -hankkeen puitteissa kuvataiteilijoille on järjestetty kymmeniä koulutustilaisuuksia eri puolilla Suomea.

Nyt SAFA on ryhtynyt aktiiviseksi toimijaksi prosenttiperiaatteen kehittämiseksi. Tampereella järjestettiin ensimmäinen arkkitehdeille ja kuvataiteilijoille suunnattu seminaari ja taidetreffit. Tilaisuuden tarkoituksena oli tiedottaa prosenttiperiaatteen toteuttamisen malleista ajankohtaisten esimerkkien avulla, virittää keskustelua sekä tarjota mahdollisuus verkostoitumiseen.

Uudet hankintamallit

Hanna Hannus Suomen Taiteilijaseurasta kertoi tilaisuudessa taiteen hankintamalleista, jotka ovat laajentaneet prosentti-taiteen merkitystä ja lisänneet sen toteutusmahdollisuuksia. Malleja on neljä: taideohjelma, prosentti rakennuskustannuksista, taidevelvoite tontin luovutusehdoissa sekä rahastomalli.

Rahastomallissa rakennuttajilta kerätään yhteen rahastoon osuus rakennuskustannuksista. Tapa mahdollistaa myös väliaikaisten taidehankkeiden toteuttamisen. Rahastomallia on sovellettu muun muassa Kalasatamassa ja Jyväskylän Kankaan alueella. Taideohjelma taas on suunnitelma aluekokonaisuudelle, kuten Tampereen Vuorekseen, mistä myöhemmin seminaarissa kertoi arkkitehti **Lasse Kosunen** Frei Zimmer Oy:stä. Frei Zimmer toimii taidekoordinaattorina rakennetun ympäristön taidehankkeissa.

Kohtaaminen parhaimmillaan

Kaisa Berry, ympäristötaiteilija ja arkkitehti (Both Oy), luennoi otsikolla *Ihanamman maailman puolesta*. Esimerkkikohteet kertoivat kauniisti taiteen ja arkkitehtuurin kiehtovasta vuoropuhelusta, jossa taideteos ja arkkitehtuuri toimivat yhteen ja saavat molemmat loistamaan.

Silloin tällöin prosenttitaidehankkeita vaivaa irrallisuus rakennetusta ympäristöstä. Berryn esittelemistä Both Oy:n hankkeista välittyi toimiva yhteistyö sekä ymmärrys ja dialogi eri osapuolten välillä. Väliaikainen Rytmipuisto Kauniaisissa, jonka asukkaat istuttivat, toi esiin, miten taiteen avulla ihmisiä voi osallistaa ja sitouttaa ympäristöönsä. Kide-konsepti L Arkkitehtien kanssa Vantaan Kivistössä (2015) oli kaunis esimerkki taiteen ja arkkitehtuurin yhteensovittamisesta.

Seminaarin päätösluento havainnollisti kuvataiteen ja arkkitehtuurin suhdetta. Akateemikko **Juha Leiviskä** johdatteli arkkitehtuurin historiasta esimerkkien ja omien töidensä kautta kuvataiteen ja arkkitehtuurin integraatioon: mainituiksi tulivat tietysti myöhäisbarokki ja **Balthasar Neumann**, valosta rakennettu tila, taide, joka jatkaa arkkitehtuurin eleitä, ja se, miten inspiraation lähteet heijastuvat Leiviskän omista töissä. Leiviskä kertoi myös erään kuvataiteilijan antamasta palautteesta, jonka mukaan tämä vihdoinkin ymmärsi, mistä arkkitehtuurissa on kyse.

Taidetreffit olivat hauska tapa tutustua yli ammattikuntien. Koska arkkitehteja oli vähemmän, kuvataiteilijat kiersivät arkkitehtien pöytiä portfolioit mukanaan. Aikaa oli 12 minuuttia per pöytä.

Prosenttitaiteesta järjestetään tänä vuonna lisää seminaareja ja verkostoitumistilaisuuksia eri puolella Suomea.

Anna-Maija Tuunanen

Rakennus&taide-seminaarin järjesti TamSAFA yhteistyössä Suomen Taiteilijaseuran kanssa Tampereen Museokeskus Vapriikissa 30.11.2016.

Lisätietoa: Prosenttiperiaatteen käsikirja osoitteessa prosenttiperiaate.fi/kirjoitukset/prosenttiperiaatteen-kasikirja.

KIRA-digin toinen hakukierros käynnissä

Toinen kokeiluhakukierros on käynnissä, ja hakemukset tulee toimittaa sähköisellä hakulomakkeella viimeistään **3.2.2017 kello 23.59**.

KIRA-digi tarjoaa rahoitusta kokeiluille, jotka edistävät rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisaatiota. Kokeilujen tavoitteena on 1) vauhdittaa alan toimintatapojen muutosta, 2) mahdollistaa erilaisten mallien ja kehittämisspolkujen testaamisen sekä 3) mahdollistaa standardien ratkaisujen soveltamisen käytäntöön.

Toinen hakukierros sulkeutuu 3.2.2017. Seuraava kierros aukeaa huhtikuussa 2017. Hakukierroksia on kuusi, ja kokeiluja rahoitetaan yhteensä 4,4 miljoonalla eurolla vuosina 2016–2018.

Hauska konkreettisia kokeiluhankkeita

Kokeilulla tarkoitetaan digitaalisuutta hyödyntävän idean tai ratkaisun rajattua käytännön kokeilua, jossa opitaan, kannattaako ratkaisua lähteä kehittämään tai ottamaan käyttöön laajemmin. Hankkeissa tulee olla kyse erityisesti rakennetun ympäristön tai rakentamisen digitalisaatioon liittyvästä kokeellisesta kehittämisestä sekä organisointiin ja prosesseihin liittyvästä innovaatiotoiminnasta.

Kokeilijoita voivat olla sekä yritykset että yhteisöt. Kokeiluhankkeiden soveltamisala on rakennettu ympäristö ja rakentaminen, muun muassa suunnittelu, kaavoitus, lupaprosessit, rakennusperintö, talotekniset järjestelmät, kiinteistöliiketoiminta ja isännöinti, liitokset infraan ja energiatehokkuuteen sekä palvelutuottajat. Hankkeiden toteuttajien ei ole välttämättä tulla näiltä toimialoilta, mutta tulosten tulee kohdistua rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisaatioon.

Asetu ehdokkaaksi TEKin valtuuston vaaleissa!

Valtuusto on TEKin ylin päättävä elin, joka linjaa, miten tekkiläisten ja myös SAFA-TEK-yhteisjäsenien etuja ajetaan, minkälaisia jäsenpalveluja heille tarjotaan ja miten ammattikunta vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan. TEKin valtuustovaalien ehdokasasettelu on alkanut 1.1.2017 ja päättyy **8.2.2017**. Helpoin tapa päästä mukaan on ottaa yhteyttä johonkin nykyiseen valtuustoryhmään osoitteessa vaalit.tek.fi/tek-vaalit/ehdokkaaksi.

SAFA–RIL KOULUTTAA

PÄÄSUUNNITTELIJAN AJANKOHTAISPÄIVÄ

OULU 14.2.2017

OHJELMA

- 8.30** Ilmoittautuminen ja aamukahvi
- 9.00** **Rakennusvalvonnan tulokset uusiin määräyksiin**
Tarkastuspäällikkö Tapani Hoppu
Oulun rakennusvalvonta
- 10.00** **Pääsuunnittelijan vastuu hankkeen muita osapuolia kohtaan ja mahdollisuudet vastuun rajoitukseen / Pääsuunnittelun viimeaikaiset oikeustapaukset**
Asianajaja Petri Järvensivu
Asianajotoimisto Susiluoto Oy
- 11.30** Lounas
- 12.15** **Pääsuunnittelun case: Hiukkavaaran monitoimitalo**
Arkkitehti SAFA Joonas Koskelo
Arkkitehtitoimisto Lukkaroinen Oy
- 13.00** Tauko
- 13.10** **Pääsuunnittelun ja suunnittelupalveluiden hankinta**
Toiminnanjohtaja Vesa Juola
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL
- 14.10** Kahvitauko
- 14.30** **Pääsuunnittelijan ja rakennushankkeeseen ryhtyvän tehtäväluetteloiden päivitys**
Toiminnanjohtaja Vesa Juola
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL
- 15.30** **Lähes nollaenergiarakentamisen suunnittelun koordinaatio pääsuunnittelijan näkökulmasta**
N.N.
- 16.30** Tilaisuus päättyy

OSALLISTUMISMAKSUT:

Osallistumismaksut pääsuunnittelijan ajankohtaispäivään osallistuville:

- RILin, SAFAn ja SION jäsenet 380 euroa + alv. 24 %
- muut 450 euroa + alv. 24 %

Osallistumismaksu sisältää ohjelmaan merkityt tarjoilut sekä opetusmateriaalin.

ILMOITTAUTUMISET:

Ilmoittautumiset kaksi viikkoa ennen tilaisuutta RILiin osoitteessa: www.lyyti.fi/reg/Paasuunnittelijan_ajankohtaispaiva_2017_4130

Peruutukset veloituksetta kaksi viikkoa (14 vrk) ennen tilaisuutta. Mikäli osallistuminen peruutetaan myöhemmin (kuitenkin yli 2 arkipäivää ennen tilaisuuden alkamista), veloitetaan toimisto- ja varauskuluina yhden tai kahden päivän koulutustilaisuuksissa 50 % osallistumismaksusta. Jos osallistuja jättää saapumatta koulutukseen ilmoittamatta siitä etukäteen tai peruu osallistumisen alle 2 arkipäivää tilaisuudesta, peritään 100 % osallistumismaksusta. Osallistujaa voi vaihtaa yrityksen sisällä kuluitta.

LISÄTIETOA: Koulutusvastaava Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi, puh. 041 528 2952 tai koulutussuunnittelija Tanja Sundberg, tanja.sundberg@ril.fi, puh. 050 520 1168.

KOTIMAA

TAMMI–HELMIKUU

31.1.2017 klo 14.00–16.00

Kaupunkiakatemian gradu- ja diplomityömarkkinat

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston opiskelijoille suunnatussa tapahtumassa Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit esittelevät ajankohtaisia kaupunkikehittämisen aiheita ja hankkeita, jotka sopivat lopputyöaiheiksi.

• laituri.hel.fi

3.2.2017 klo 14.30–19.00

Reading the City – Tulkintoja kaupungista

Kulttuuritalo, Sturenkatu 4, Helsinki.

Alvar Aallon syntymäpäivää juhlistetaan viidettä kertaa Arkkitehtuurin päivän seminaarilla. Keskusteluissa pohditaan, millaisin tavoin kaupunki ja arkkitehtuuri avautuvat tulkittaviksi.

• www.safa.fi

7.2.2017 klo 10.00–17.00

Korjausrakentaminen 2017

Wanha Satama, Pikku Satamakatu 3–5, Helsinki.

Tapahtumassa on tietoisuuksia ja puheen- vuoroja korjausrakentamisesta sekä kiinnostavien hankkeiden esittelyä. Tapahtuma on suunnattu mm. arkkitehteille ja suunnittelijoille.

• korjausrakentaminen.messukeskushelsinki.fi

8.2.2017 klo 9.00–16.00

Lasiseminaari

Tampere-talo, Yliopistonkatu 55, Tampere. Seminaarissa käsitellään rakentamisen ajankohtaisia aiheita, mm. EU:n ympäristötavoitteet yritysten kannalta, rakennusmääräysten tulkinta sekä kaupunkirakentamisen uudet visiot Helsingissä. Ilmoittautuminen 27.1. mennessä.

• puutuoteteollisuus.fi

8.2.2017 klo 17.00–18.30

Kattoasuminen

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Katolla-näyttelyn luentosarjassa kuullaan ullakkorakentamisesta, vintteistä ja lisäkerroksista. Luentoilta on avoin ja maksuton.

• laituri.hel.fi

15.2.2017 klo 17.00–18.30

Aurinkoenergiaa katolla

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Katolla-luentosarjan päättää luento uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämisestä kaupungissa sekä Ilmastokatu-hankkeen kokemuksista.

• laituri.hel.fi

15.–16.2.2017 klo 8.00–16.00

IABSE Workshop Helsinki 2017

Helsinki.

Kansainvälisen workshopin teemana on Tietämättömyys, epävarmuus ja inhimilliset virheet rakennetekniikassa. Workshopin järjestää IABSEn Suomen osasto ja RIL. Ohjelmassa on keynote-esityksiä ja paneelikeskusteluja englanniksi.

• www.ril.fi

23.–24.2.2017

NKS#7 Pohjoiskalottisymposium

Rovaniemi.

Suomen, Ruotsin ja Norjan arkkitehtiliittojen pohjoisimmat paikallisosastot järjestävät yhdessä 7. Pohjoiskalottisymposiumin. Tapahtuma järjestetään yhteistyössä Arctic Design Week 2017 -tapahtuman kanssa. Symposiumin teemana on Architecture Matters.

• www.p-ssafa.fi

NÄYTTELYT

TAMMI–HELMIKUU

–28.1.2017

Kaupunkiakatemian Brand New Helsinki -lopputyöt

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Kaupunkiakatemian kursilla tutkittiin Helsingin kaupungin uutta brändikonseptia ja kaupunginosien maineen kehittämistä. Kohdealueina olivat Kalasatama ja Kannelmäki.

• laituri.hel.fi

–28.1.2017

Nollaenergiatason korjausrakentaminen

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttely esittelee keinoja parantaa rakennusten energiatehokkuutta, mm. taloyhtiöiden onnistuneita hankkeita.

• laituri.hel.fi

–29.1.2017

Aarno Ruusuvuori – dokumentti

EMMA ja WeeGee, Ahertajantie 5, Espoo. Tina Cavénin ohjaamassa dokumentti-

sa haastatellaan Ruusuvuoren puolisoa, arkkitehti Anna Ruusuvuorta, ja kollegaa, arkkitehti Juhani Pallasmaata.

• www.emma.museum

–31.1.2017

Uno Ullberg – Karjalan arkkitehti

Saimaan ammattikorkeakoulu, Linnan kampus, Tietäjänkatu 5, Imatra.

Uno Ullberg (1879–1944) oli sukupolvensa johtavia arkkitehteja. Ullbergin elämäntyönäyttely siirtyy 15.2.2017 Viipuriin, 12.4.2017 Sortavalaan ja lopuksi Pietariin.

–5.2.2017

Suomen Arkkitehtuuria – kaksivuotiskatsaus 2016

Alvar Aalto -museon Galleria, Alvar Aallon katu 7, Jyväskylä.

Kaksivuotiskatsaus esittelee 15 kohdetta, jotka ovat valmistuneet heinäkuun 2013 ja kesäkuun 2015 välillä.

• www.alvaraalto.fi

8.–25.2.2017

Esikaupunkikortteli 2020 – Pientalokaupungin paluu

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttelyssä esitellään Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksen yhteistyökurssin opiskelijatöitä, joissa on ideoitu esikaupungin pientaloasemakaavaan soveltuvia kaupunkipientalotyyppejä.

• laituri.hel.fi

–28.2.2017

Paimion parantola – ilmaa, valoa ja terveellisyttä

Paimion kaupungintalo, Vistantie 18, Paimio.

Paimiossa nähdään hieman muokattu kokonaisuus alkuperäisestä näyttelystä, joka oli esillä kevättalvella 2016 Alvar Aalto -museossa. Näyttelyarkkitehtuurissa on hyödynnetty mm. valokuvia ja piirustuksia, ja mukana on parantolasta tehty elokuva sekä Aino ja Alvar Aallon suunnittelema huonekaluja.

• www.alvaraalto.fi, www.paimio.fi

–11.3.2017

Katolla

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttely esittelee kattojen historiaa, arkkitehtuuria, materiaaleja sekä tulevaisuuden mahdollisuuksia valtavien kattopinta-alan hyödyntämiseen. Näyttelyn ohessa 4.2. järjestetään työpaja lapsille.

• laituri.hel.fi

NÄYTTELY

VÄRIKKÄÄMPI, ILOISEMPI, HIENOSTUNEEMPI
1960-luvun suomalaista arkkitehtuuria
12.10.2016–19.2.2017

OHJELMISTO

Sunnuntai 29.1.2017 kello 13

Arkkitehtuurihihto Kannelmässä ja sen lähialueilla. Hiihto järjestetään säävarauksella: mikäli keli ei suosi hiihtäjiä, kuljetaan kierros lyhennettynä jalan. Oppaana Arkkitehtuurimuseon tutkimuspäällikkö Juhana Lahti. Lähtö: Kannelmän kirkko, Vanhaistentie 6, 00420 Helsinki.

Lauantai 11.2.2017 kello 14

Opastettu arkkitehtuurikävely Oulun ydinkeskustassa. Oppaina kierroksella Arkkitehtuurimuseon tutkija Petteri Kummala sekä arkkitehti Helena Hirviniemi.

Kaikilla kierroksilla on osallistumismaksu 10/5/0 €. Huom! osallistumismaksu koskee myös Museokortin omistajia. Osallistujat saavat vapaalipun Arkkitehtuurimuseoon. Seuraa päivittyvää ohjelmaa osoitteessa: 60-luku.fi/ohjelmisto/

Marjatta ja Martti Jaatinen, Kannelmäen kirkko (1968). Kuva Simo Rista/MFA

AJANKOHTAISTA

Lloyd Cole
IDENTITY VS NOISE: 1Dn
25.1. – 3.2.2017

80-luvulla mainetta niittäneen artistin Lloyd Colen ääni-
installaatio Identity vs. Noise 1Dn viihdyttää Arkkitehtuurimuseolla helmikuun alkuun saakka. Installaatio tutkii
äänen tilallisuutta sekä rakentaa vuorovaikutusta usean
maanosan välillä haastaen siten yleisön pohtimaan iden-
titeetin ja erilaisuuden keskinäistä merkitystä.

ARCHITECTURE SPEAKS!

Yhteistyö suosituksen Architecture Speaks! -luentosarjan
osalta jatkuu Aalto-yliopiston kanssa vuonna 2017.
Arkkitehtuurimuseon luennoilla osallistumismaksu
10/5/0 €.

Keskiviikko 8.2.2017

Bolle Tham & Martin Videgård, Ruotsi
kello 10:15 Aalto-yliopisto, Otakaari 1x, Espoo
kello 18 Arkkitehtuurimuseo

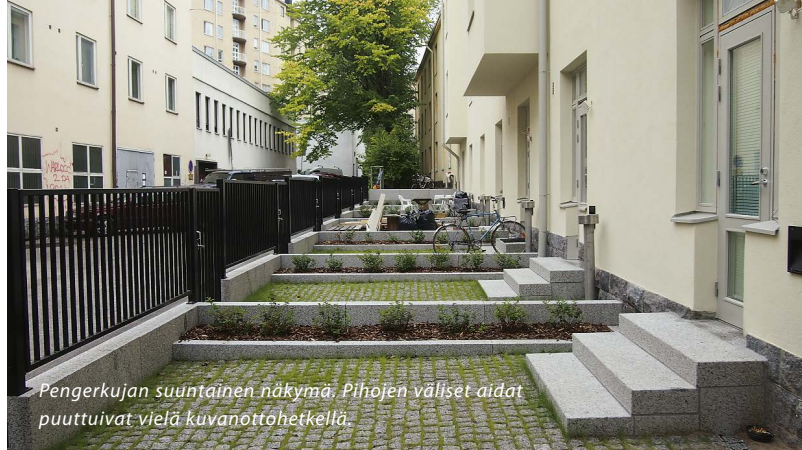
Torstai 2.3.2017 ja perjantai 3.3.2017

Anna Heringer, Saksa
2.3. kello 18 Arkkitehtuurimuseo
3.3. kello 10:15 Aalto-yliopisto, Otakaari 1x, Espoo

KAIVOPUISTON HUVILA

PUISTOKATU 4: TARJOUSKILPAILU
1.12.2016–1.3.2017

Arkkitehtuurimuseo etsii Kaivopuistossa sijaitsevalle
kiinteistölleen uutta omistajaa. Arkkitehtonisesti arvokas
huvila on historiallinen suojelukohde, jonka rikas arkkiteh-
tuuri kantaa jälkiä eri vuosikymmenten vaiheista. Uuden
omistajan toivotaankin valjastavan kiinteistön arvokkaan
potentiaalin ja säilyttävän sen korvaamattoman kulttuur-
iperinnön. Tarkemmat tiedot tarjouskilpailusta ja siihen
osallistumisesta: www.mfa.fi/puistokatu4

Pengerkujan suuntainen näkymä. Pihojen väliset aidat puuttuivat vielä kuvanottohetkellä.

MATTI TAPANINEN

Kaupunkiyksiö ja oma piha

Helsinkiläisessä taloyhtiössä Kallion Pengerkuja 3:ssa tehtiin mahdottomasta mahdollista: yksityispihoja kantakaupungissa. Ratkaisun toivotaan leviävän myös muualle.

Pengerkuja kulkee kapeana Helsingin Kallion tiiveimpien kortteleiden läpi Ässäpuistosta Pengerkadulle. Kujan numero kolmeen sijoittuu suuri, vuonna 1912 rakennettu, arkkitehti **Werner von Essenin** suunnittelema Asunto Oy Tasangon taloyhtiö.

Taloon suunniteltiin vuonna 2012 laajaa linjasaneerausta, julkisivuremonttia ja uusia ullakkoasuntoja. Niiden suunnittelun yhteydessä pohdittiin mahdollisuutta muuttaa Pengerkujan puolen alimman kerroksen yksiöriin eteen sijoittuva ja huonosti hoidettu nurmikaistale asuntojen pihoiksi sahaamalla keskimmaiset ikkunat oviksi. Näin jokainen yksiö saisi lisätilaa oman pikku pihan muodossa. Ajatus vietiin yhtiökokoukseen, jossa se sai yksimielisen hyväksynnän.

Pengerkujan kaihdetuista alakerroksen asunnoista saatiin omilla yksityispihoilla halutumpia. Pihojen liittäminen alakerroksen asuntoihin monipuolisti talon asuntokantaa. Se mahdollisti kerrostalohuoneistoon liittyvän yksityispihan, oman pienien puutarhan keskellä kantakaupunkia.

Pihat sijoittuvat niin, että ne avautuvat ilta-auringon suuntaan. Pihat ovat kooltaan noin 4 kertaa 5 metriä. Niiden reunukset, pinta ja portaat on tehty luonnonkivistä ja metrin korkeat aidat teräksestä laadukkaana, kestävänä ja talon materiaaleihin sopivan ilmeen vuoksi. Kapeisiin istutuskuijiin on istutettu ikivihreitä marjakuusia. Niiden lisäksi asukkaat voivat istuttaa omia kasvejaan ja köynnöksiään, jotka luovat yksilöllistä ja kokonaisuuteen sopivaa ilmettä.

Asunto-osakeyhtiö ei voi myydä pihaansa osakkaille, joten pihat on vuokrattu yksiöiden omistajille. Jokainen maksaa 5 000 euron kertakorvauksen ja 50 euron kuukausivuokraa toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella. Jos jostakin syystä pihan vuokraaminen ei kiinnosta asunnon omistajaa, voidaan kulku pihaovesta sulkea ruuvaamalla ovi kiinni.

Muutoksella tavoitellaan elävämpää katutilaa – ei vain arkista liikennetilaa vaan käveltävää ja oleskeltavaa. Katutilan laatua mitataan **Jan Gehlin** mukaan sillä, kuinka pitkään siellä halutaan viipyä. Kujan pienet pihat, piha-aidat ja pihojen oleskelupaikat luovat kodikasta pikkukaupunkimaista tunnelmaa, ihmisten läsnäoloa, vuodenaikojen mukaan elävää puutarhaisuutta sekä merkkejä hoidosta ja huolenpidosta. Ne auttavat asukkaita kiinnittymään ja kiintymään ympäristöönsä.

Kadunvarsipihan periaate tulee Suomen ulkopuolelta. Asuessani Lontoossa kiinnitin usein huomiota siihen perinteeseen ja taitoon, jolla siellä voidaan luoda yksilöllisen kodikasta pienimittakaavaista asumista ja elävää katutilaa.

Pengerkujan mallin mukaisten, kerrostalon alakertaan liittyvien kerrostalopihojen on toivottu leviävän Helsingissä. Helsingin kaupungin suunnalta on visioitu, että niillä voidaan ratkoa umpinaisten ja mykkien maantasokerrosten pulmaa. Se onnistuu puhkaisemalla uusia ikkunoita ja sisäänkäyntejä ja luomalla talojen seinustoille asukkaiden yksityisiä pihoja ja terasseja tai pieniä viljelypalstoja. Visiona näiden toteuttamiseksi on laatia valmiita periaatesuunnitelmia.

Pengerkujan mallia voitaisiin soveltaa niin Helsingissä kuin koko Suomessa monipuolistamaan asumista, nostamaan maantasokerrosten haluttavuutta sekä luomaan puutarhaisempaa ja elävämpää katu-ympäristöä.

Matti Tapaninen

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

Tampereen taidemuseon laajennus ja Pyynikintori
Vantaan Aviapolis
Ylivieskan kirkko
Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu
Espoon Laajalahden Turvesuo
EUROPAN 14

ALOITUS

15.12.2016
16.1.2017
14.2.2017
24.1.2017
15.2.2017
13.2.2017

SISÄÄNJÄTÖ

15.3.2017
28.4.2017
15.5.2017
16.5.2017
30.5.2017
30.6.2017

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Jyväskylän Kankaan sydänkorttelit
Kuopion soiva ja sykkivä sydän, 2. vaihe päättyy 17.3.2017
Suomenlinnan täydennysrakentaminen, suppea

1.9.2016
18.4.2016
1.9.2016

1.12.2016
5.9.2016
3.10.2016

KUTSUKILPAILUT

Mountain Man Quarter, Otaniemi
Kuopion museon laajennus ja peruskorjaus
Garden Helsinki
Käräjätörmän monisukupolvinen yhteisökylä
Hyvinkään Sveitsin alue
Helsinki-Vantaan terminaali 2:n laajennus
Jakomäen sydän

15.6.2016
20.9.2016
20.10.2016
10.10.2017
9.12.2016
28.11.2016
15.12.2016

15.11.2016
16.12.2016
20.12.2016
11.1.2017
13.3.2017
24.3.2017
27.3.2017

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

Veistoksellinen hotelli portiksi Kalasatamaan

Kutsukilpailussa etsittiin hotellisuunnitelmaa kaupalliseen ja liikenteelliseen solmukohtaan Helsingin Kalasatamassa.

SRV Yhtiöt järjesti yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa suppean arkkitehtuurikutsukilpailun Helsingin Kalasataman kortteliin 10593 sijoitettavasta hotellirakennuksesta. Kilpailun tulosta tullaan käyttämään korttelin kaavoituksen ja hotellin jatkosuunnittelun pohjana.

Kilpailualue sijaitsee aivan Kalasataman keskiössä kauppakeskus Redin länsipuolella liikenteen solmukohdassa. Se on kaupunkikuvassa kaikista suunnista katsottuna hyvin näkyvällä paikalla. Kilpailun tarkoituksena oli löytää toteuttamiskelpoinen hotellirakennus, joka on arkkitehtuuriltaan raikas ja korkeatasoinen ja täydentää Kalasataman aluetta luontevasti.

Kilpailuun kutsuttiin neljä toimistoa: Arkkitehdit Soini & Horto, Tengbom Eriksson Architects, Helin & Co Architects ja Arkkitehtitoimisto K2S. Kilpailun voitti Arkkitehdit Soini & Horton ehdotus *Hila*.

RAKENNUS LIITTYY ONNISTUNEESTI
TONTIN KATU- JA KANSITASOIHIIN.

Julkisivut ympäristön mukaan

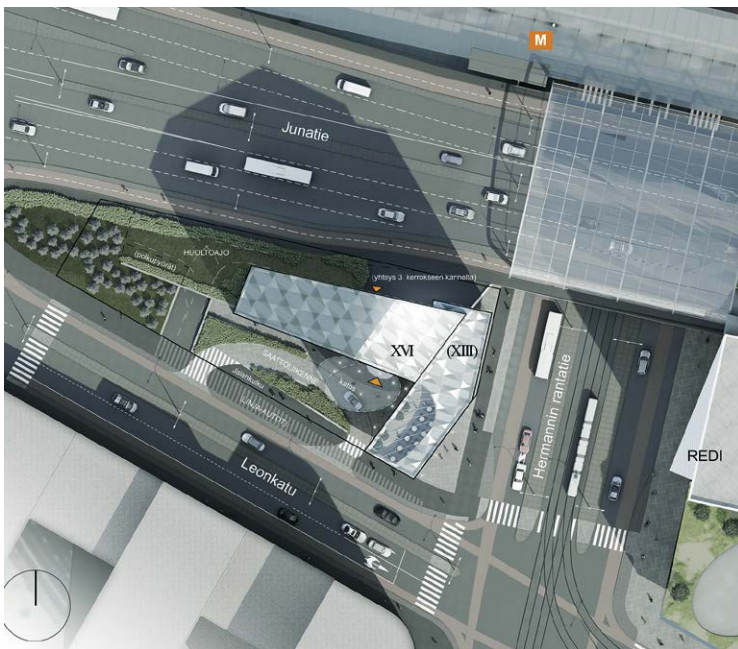
Kilpailuehdotuksissa esitettiin kahta kaupunkikuvallista lähestymistapaa: joko ympäristöstään selkeästi erottuvaa tai siihen eri tavoin sulautuvaa rakennusta. Näistä ensimmäistä ratkaisumallia pidettiin parempana. Uusi hotelli saisi nousta alueen porttina selkeästi esiin Redin tornien ja matalampien asuntojen toimistokorttelien siluettissa.

Voittajaehdotuksen *Hila* arvioitiin vastaavan tasapainoisimmin kilpailutehtävän haasteisiin. Sen katsottiin olevan jatkosuunnittelun kannalta kehityskelpoisen.

Hilan massoittelussa ja julkisivujen käsittelyssä on veistoksellisuutta, joka luo hyvät edellytykset jatkokehittelylle. Taloa ei voi nähdä kerralla, vaan sen julkisivut seuraavat ympäröivän kaupunkirakenteen vaihtelevia linjoja ja luovat eri suunnista uusia ja yllättäviäkin näkymiä. Hotellille on näin annettu oma identiteetti, joka poikkeaa niin Redin torneista kuin Sörnäisten punatiiliarkkitehtuurista. Aukotuksen ornamenttimainen käsittely korostaa hyvin massoittelemisen yksiaineisuutta.

Rakennus liittyy onnistuneesti tontin katu- ja kansitasoihin. Hotellin aulakerros porrastuu ympäröivän katuverkon mukaan. Ravintola rajaa sisääntulopihaa ja avautuu komeasti Kalasataman Itäväylän alapuoliseen jalankulkumiljööseen.

Mikko Heikkinen

Kilpailun voitti Arkkitehdit Soini & Horton ehdotus *Hila*.

Voittaja Hila

Arkkitehdit Soini & Horto

Tekijät: arkkitehti SAFA Sami Horto, arkkitehti Kalle Ukonlinna, arkkitehti SAFA Matti Pirttimäki, arkkitehtiylioppilas Teemu Asikainen, 3D-artisti Jari Pakarinen

Avustajat: arkkitehti Stefan Oschner, arkkitehti Teemu Vuori, arkkitehti Francois Duchastel, tekninen avustaja Kustaa Lahtinen

Palkintolautakunta

SRV Yhtiöt: Timo Nieminen, Juhani Katko

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto: Tuomas Hakala, Salla Hoppu

SAFA-tuomari: Mikko Heikkinen; kilpailun sihteeri: Timo Henno, SRV Yhtiöt

Terva- kaupungin historiaa Oulun keskustaan

**Kutsukilpailussa suunniteltiin Ouluun useita liikenne-
muotoja palvelevaa asemakeskusta, joka yhdistäisi
korkeatasoisia palveluja, toimitiloja ja asumista.**

Oulun asemakeskuksen kutsukilpailussa tavoitteena oli luoda toiminnallisesti monipuolinen kokonaisuus, jolla on selkeä identiteetti ja joka yhdistää Raksilan kaupunginosan Oulun keskustan ruutukaava-alueeseen. Keskusten uudeksi kokonaiskerrosalaksi arvioitiin 75 000 kerrosneliömetriä. Kilpailun järjestivät Oulun kaupunki, Liikennevirasto, Senaatti-kiinteistöt sekä VR-Yhtymä.

Osallistumishakemusten perusteella kilpailuun valittiin Arkkitehtitoimisto AJAK, Arkkitehtitoimisto Brunow & Maunula + Metro Arkkitehdit, Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki + Arkkitehdit m3, GSP Group + PES-arkkitehdit ja JKMM Arkkitehdit erikoissuunnittelijoinaan. Palkintolautakunta päätti yksimielisesti asettaa ensimmäiselle sijalle Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäen ja Arkkitehdit m3:n ehdotuksen *Tervatynnyrit*.

Kilpailutyöt olivat yleisön nähtävillä ja Oulun kaupungin verkkosivuilla. Ehdotuksia sai arvioida ja äänestää verkossa. Kuntalaisten suosikkeina erottuivat *Tervahauta 2020*, joka sai 629 ääntä, ja kakkostilalla *Tervatynnyrit* 480 äänellä.

Viisi toisistaan poikkeavaa ratkaisua

Kaikki viisi pitkälle työstettyä kilpailuehdotusta sisältävät erilaisen perusratkaisun. Ne valottavat monipuolisesti alueen kehittämistä niin kokonaisuuden kuin yksityiskohtienkin osalta. Ehdotusten painotukset vaihtelevat kilpailuohjelmassa esitettyjen tavoitteiden suhteen.

Ehdotukset erottuvat toisistaan korttelirakenteeltaan ja mittakaavaltaan. *Tervatynnyrit*, *Riekko* ja *Onnikka* noudattavat

Voittanut ehdotus Tervatynnyrit, Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki ja Arkkitehdit m3.

melko uskollisesti Oulun ruutukaavaa. Go rikkoo hieman katuverkon muodostamaa koordinaatistoa, ja *Tervahauta 2020* pyrkii selkeästi eroon ruutukaavasta ja samalla myös Oulun melko horisontaalisesta kaupunkikuvasta.

Ehdotuksissa on runsaasti jatkotutkimisen arvoisia ideoita. Kaikista kilpailuehdotuksista on löydettävissä paitsi vahvuuksia myös puutteita. Yksikään ehdotuksista ei ole sellaisenaan toteutuskelpoinen.

Palvelukeskuksen yhteyteen rakennettava majakkamainen tornihotelli ravintoloiheen toistuu monissa töissä kaupunkikuvallisena maamerkinä radan itäpuolella. Kilpailutyöt näyttävät, että korkea rakentaminen on mahdollista mutta se edellyttää arkkitehtonisesti korkealuokkaisia ratkaisuja, jotta torneista muodostuisi positiivinen lisä kaupunkikuvaan.

Radan jakaman kaupungin yhdistäminen oli yksi kilpailun tärkeistä tavoitteista. Parhaimmillaan ehdotuksissa radan alitus on saatu houkuttelevaksi ja elämykselliseksi reitiksi, jonka varrella on palveluita, ja yhteydet ovat loogiset eri liikennemuotojen välillä. Useimmissa ehdotuksissa palvelukeskuskokonaisuus täytyy toteuttaa kerralla, sillä se muodostaa tärkeimmät yhteydet radan poikki.

Persoonallisuudella voittoon

Kilpailun voitti ehdotus *Tervatynnyrit*. Palkintolautakunta päätti hyödyntää sen vahvuuksia alueen jatkosuunnittelussa – unohtamatta muiden kilpailutöiden esille tuomia hyviä ratkaisuja.

Ehdotuksen *Tervatynnyrit* kaupunkikuvallinen ja asema-

Yksi tavoitteista oli toimivan kulun järjestäminen radan poikki.

Tervatynnyrit, aseman palvelukeskus.

Tervatynnyrit, leikkaus asuntojen suhteesta palvelukeskukseen.

RAKENNUSTEN ARKKITEHTUURI VIITTAAS PERSONALLISELLA TAVALLA OULUN MENNEISYYTEEN TERVAKAUPUNKINA JA TÄRKEÄNÄ ETAPPINA ITÄMEREN KAUPPAREITEILLÄ.

kaavallinen ratkaisu on selkeä ja luonteva. Ruutukaavaa noudatteleva kompakti nauhamainen korttelialue sopeutuu hyvin ympäröivän kaupungin mittakaavaan. Muista ehdotuksista poiketen rakennukset jäävät ympäröivän kaupungin korkeimpia torneja matalammiksi. Esitetty rakentaminen on tehokasta ilman tornejakin.

Rakennusten arkkitehtuuri viittaa persoonallisella tavalla Oulun menneisyyteen tervakaupunkina ja tärkeänä etappina Itämeren kauppareiteillä. Viitteet vanhaan rakennuskulttuuriin ja historiaan tuovat kaupunkikuvaan omintakeisuutta ja vahvistavat paikallista identiteettiä.

Suunnitelma jatkaa Oulun keskustan tiiviiden kortteleiden rakennetta ja intensiivisiä katutiloja. Ehdotuksessa on paljon kiinnostavia sisä- ja ulkotiloja. Laajat säältä suojaisat sisätilat ovat käyttökelpoisia varsinkin kylminä vuodenaikoina. Julkiset ulkotilat ovat mittakaavaltaan onnistuneita ja viihtyisiä. Oulun keskustan kauppakatuja mittakaavaa on tuotu myös radan itäpuolelle.

Palvelukeskuksen roolia kaupunkikuvassa korostaa kaksi holvia, jotka vertautuvat vanhoihin kaariasemahalleihin. Lasi-päätyiset holvit laajoine harjakattoisine rakennelmineen muodostavat Hallituskadun jalankulkuakselilla mielenkiintoisen ja houkuttelevan päätteen radan toiselle puolelle. Palvelukeskus on melko laaja kokonaisuus, joka on toteutettava kerrolla.

Hotellin, liiketilojen, ravintoloiden ja monitoimiareenan toiminnallinen kokonaisuus perustuu yhtenäisiin sisätiloihin. Hotelli kurottuu vinona rakenteena eteläisemmän holvirakenteen päälle. Se saattaa olla haastava toteuttaa, mutta ratkaisu on kehitettävissä. Kolme tiivistä itäosan asuinkorttelia rakentuvat harjakattoisista kerrostaloista, joiden alle on sijoitettu porrastetusti pysäköintilaitokset ratapihan puolelle. Asuinkortteleissa voidaan nähdä viittauksia Itämeren alueen van-

hojen hansakaupunkien tiiviisti rakennettuihin kortteleihin ja jyrkkäkattoisiin porvaristaloihin. Korttelit voidaan toteuttaa vaihteittain ja halutussa järjestyksessä.

Palvelukeskuksen pohjoisosa ja toimistokortteli liikennejärjestelyineen, maanlaisine linja-autoasemineen, pysäköintilaitoksineen ja ajoreitteineen vaatii vielä tarkempaa suunnittelua toimiakseen moitteettomasti. Ehdotuksen vahva ja persoonallinen yleisilme kestää hyvin jatkokehittelyn.

Aaro Artto
arkkitehti SAFA

Voittaja Tervatynnyrit

Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki ja
Arkkitehtitoimisto m3

Työryhmä:

Ilmari Lahdelma, Rainer Mahlamäki, Janne Pihlajaniemi, Kari Nykänen, Jukka Savolainen, Petri Saarelainen, Teemu Seppälä, Laura Iivarinen, Heidi Siitonen, Taavi Henttonen, Joonas Hulmi, Julius Seniunas, Cristian Stoian, Hanna Kosunen, Ville Rautiainen

Visualisointi: Brick Visual

Maisema-suunnittelu:

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä

Liikennesuunnittelu: Plaana

Kustannuslaskenta ja kiinteistöliiketoiminta:

Rakennusinsinööri-toimisto Rimako

Ehdotus Elo, UKI Arkkitehdit.

Törnävän sairaala-alueen tulevaisuus hahmottuu

Yleisessä ideakilpailussa suunniteltiin Seinäjoelle Törnävän sairaalamiljöön täydennysrakentamista – ja jaettiin kaksi kakkospalkintoa, ehdotuksille *Elo* ja *Piirit*.

Ehdotus Piirit, Arkkitehtitoimisto Sami Vikström.

Seinäjoen kaupunki ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri järjestivät Törnävän sairaala-alueen yleisen ideakilpailun, johon saapui 12 ehdotusta. Vähäisestä ehdotusten määrästä huolimatta kilpailun anti oli hyvä, sillä ehdotukset tarjosivat kattavan valikoiman vaihtoehtoja vanhan sairaalamiljöön täydennys- ja korjausrakentamiselle.

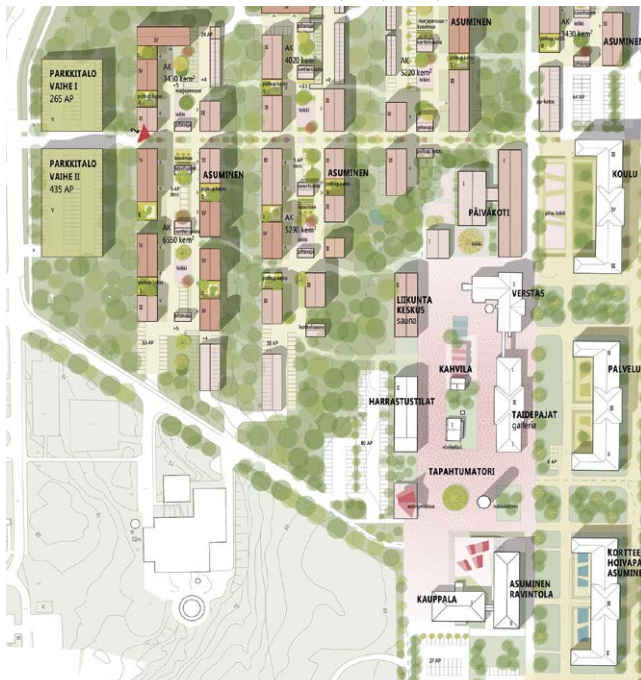

”

PIHAKATUMAISET KORTTELIPIHAT
YHTEISTOIMINTOINEEN OVAT
MIELENKIINTOISIA JA LUOVAT PERUSTAN
Viihtyisälle asuinalueelle.

Ehdotus Elo, tapahtumatori (vas.) ja täydennysrakentamisen alue A.

Ehdotuksen Piirit ilmakuvaa.

”

RAKENNUSTEN KONTRASTINEN
SUHDE YMPÄRÖIVÄÄN LUONTOON
JATKUU LUONTEVASTI UUDESSA
UMPIKORTTELIA ERI TAVOIN
VARIOIVASSA KORTTELIRAKENTEES.

Kilpailutehtävä oli laaja. Alueen arvokkaalle rakennuskanalle piti löytää arkkitehtonisesti ja taloudellisesti korkeatasoista ja kestäviä ratkaisuja. Lisäksi kilpailulla etsittiin ideoita asemakaavoituksen pohjaksi kahdelle täydennysrakentamisalueelle. Kokonaisratkaisun tuli sitoa yhteen molemmat päätaavoitteet.

Kaksi toista palkintoa

Kahdessa kolmasosassa ehdotuksista suunnitelman lähtökohdaksi oli valittu vanhojen sairaalarakennusten koordinaatisto. Tämä kaupunkirakennustaiteellisesti turvallinen ja perusteltu ratkaisu helpottaa uuden ja vanhan rakentamisen yhteensovittamista. Toisaalta kilpailu osoitti, että aluetta on mahdollista täydentää myös vanhasta koordinaatistosta poiketen.

Kilpailussa ilmeni, että alueelle sopii parhaiten ulkosityönteinen olemassa olevia väyliä hyödyntävä liikenneratkaistu. Siten vapautetaan alueen keskiosat kävelyyn ja pyöräilyyn. Pysäköinnin suunnittelu aiheutti monille ongelmia. Useissa ehdotuksissa esitettiin laajoja pysäköintikenttiä maantasossa tai pysäköintiä kortteleiden alle, mitä ei pidetty taloudellisesti mahdollisena. Mielekkäimmät ratkaisut löytyivät yhdistelmällä pieniä maantason paikoitusalueita, rinnetratkaisuja ja yhteiskäyttöpysäköintiä sairaalan kanssa.

Vanhojen rakennusten uusiokäyttöön kilpailu tarjosi runsaasti ideoita, joista monet olivat ansiokkaasti suunniteltuja ja realistisesti toteutettavissa. Parhaimmissa ehdotuksissa oli saatu leveärunkoisten sairaalarakennusten käytävöiden määrää pieneksi ja esimerkiksi asuntoihin ikkunoita kahteen suuntaan. Sairaala-alueen edustalla oleva viheralue oli kaikissa ehdotuksissa jätetty puistoksi, mikä onkin alueen historian kannalta perusteltua.

Kilpailussa ei sen hyvistä tasosta huolimatta löytynyt yhtään ehdotusta, jossa kilpailun kaikki eri osa-alueet olisi ratkaistu ensimmäisen palkinnon arvoisesti. Palkintolautakunta päättikin jakaa kaksi toista palkintoa, UKI Arkkitehtien ehdotukselle *Elo* ja Arkkitehtitoimisto Sami Vikströmin ehdotukselle *Piirit*. Lisäksi lautakunta suositteli suunnittelutyön jatkamista molempien töiden tekijöiden kanssa jatkokehitysohjeet huomioiden.

Kolmas palkinto jaettiin Arkkitehtitoimisto AJAKin ehdotukselle *Sarana*. Lisäksi lunastettiin Siton ehdotus *Hyvä mieli* sekä Heikkinen & Kangasahon ehdotus *Remissi*. TIENO Arkkitehtien ehdotus *Arboretum* sai kunniamaininnan.

Realismia ja erityispiirteiden jalostamista

Jaetun toisen palkinnon saanut *Elo* on realistinen ehdotus, jossa uudisrakentaminen yhdistyy ympäristöön luontevasti ja persoonallisesti. Uudisrakentaminen vaikuttaa ilmakuvassa

sa hieman kasarmimaiselta, mutta lähemmin tarkasteltaessa se on suunniteltu ammattitaitoisesti ja hienovaraisesti alueen vanhojen rakennusten koordinaatistoa noudattaen. Pihakatu-
maiset korttelipihat yhteistoimintoihin ovat mielenkiintoisia ja luovat perustan viihtyisälle asuinalueelle.

Piirit, joka niin ikään sai jaetun toisen palkinnon, jalostaa uuden korttelirakenteen oivaltavasti alueen erityispiirteistä. Ehdotuksen kokonaisuus on jäsentynyt ja hierarkialtaan selkeä. Rakennusten kontrastinen suhde ympäröivään luontoon jatkuu luontevasti uudessa umpikorttelia eri tavoin varioivassa korttelirakenteessa. Selkeäpiirteinen rakentaminen rajaa julkiset ulkotilat ja puistomaisen ympäristön monipuoliseksi tilasarjaksi. Julkiset toiminnot sijoittuvat keskusakselin varrelle.

Kolmannelle palkinnolle yltänyt *Sarana* tarjoaa muista ehdotuksista poikkeavan näkökulman. Uusi rakenne nousee esiin vanhalle vastakkaisena, eräänlaisena metsälähön uudelleentulkintana. Vapaasti rinteeseen sijoitetut uudet asuinrakennukset muodostavat vanhoille sairaalarakennuksille vastaparin. Uudet itä-länsisuuntaiset reitit johtavat keskusakselille, joka säilyy alueen kokoavana elementtinä. Havainnekuvis-
sa esitetty miljöö on viihtyisää.

Selina Anttinen ja Juho Rajaniemi

Arkkitehtitoimisto AJAKin ehdotus *Sarana* sai kolmannen palkinnon.

Heikkinen & Kangasahon ehdotus Remissi lunastettiin.

Siton lunastuksen saanut ehdotus Hyvä mieli.

TIENO Arkkitehtien ehdotus Arboretum sai kunniamaininnan.

Palkintolautakunta

Seinäjoen kaupungin nimeämät jäsenet:

kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Kimmo Heinonen**, kaupunginjohtaja **Jorma Rasinmäki**, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA **Jussi Aitto-niemi**, kaavoitusjohtaja, arkkitehti SAFA **Martti Norja**

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin nimeämät jäsenet:

sairaanhoitopiirin hallituksen puheenjohtaja **Aulis Ranta-Muotio**, sairaanhoitopiirin johtaja **Jaakko Pihlajamäki**, tukipalvelujen toimialuejohtaja **Jari Hakala**, hallintoylihoitaja **Christina Rouvala**

Suomen Arkkitehtiliiton nimeämät jäsenet:

arkkitehti SAFA **Selina Anttinen**, professori, arkkitehti SAFA **Juho Rajaniemi**

Kilpailun sihteeri: kaavoitusarkkitehti **Veli-Matti Prinkkilä**

Palkitut

Jaettu toinen palkinto: **Elo**

UKI Arkkitehdit

Tekijät: arkkitehdit **Sasu Alasentie**, **Cláudia Antão**, **Hertta Hjelt**, **Nina Hokka**, **Vesa-Pekka Kiiskinen**, **Sampo Ojala**, **Jaana Tiikkaja**, arkkitehtiylioppilas **Vilho Vähämäki**

Asiantuntijat: puutarhaneuvos **Veikko Hätälä** (maisema-arkkitehtuuri), **Taina Pitkänen-Koli** (paikallishistoria), **Erkki Sarjanoja** (liikenne)

Jaettu toinen palkinto: **Piirit**

Arkkitehtitoimisto **Sami Vikström**

Tekijä: arkkitehti SAFA **Sami Vikström**

Avustaja: master of arts, RCA **Antti Kytönen**

Kolmas palkinto: **Sarana**

Arkkitehtitoimisto **AJAK**

Tekijät: arkkitehdit **Adalbert Aapola**, **Jarkko Kettunen**

Avustajat: arkkitehtiylioppilaat **Tuomas Hartman**, **Severi Helsten**, **Toni Lahti**, **Pirita Nykänen**, **Lotta Pakarinen**, **Andrei Periainen**, **Jenni Salomaa**, **Annika Tuominen**, **Anja-Kaisa Ylimommo**, **Caspar Åkerblom**

Lunastus: **Hyvä mieli**

Sito

Tekijät: arkkitehti SAFA **Annina Vainio**, arkkitehtiylioppilas **Emilia Puotinen**, maisema-arkkitehti MARK **Iivo Vänskä**, arkkitehti SAFA **Jenni Lautso**, arkkitehti SAFA **Pekka Vehniäinen**, DI **Kati Vaaaja**

Avustajat: arkkitehti SAFA **Sisko Hovila**, muotoilija **AMK Simo Lahtinen**

Lunastus: **Remissi**

Heikkinen & Kangasaho

Tekijät: arkkitehti SAFA, sisustusarkkitehti SIO **Jonna Heikkinen**, arkkitehti **Tapio Kangasaho**

Kunniamaininta: **Arboretum**

TIENO Arkkitehdit

Tekijät: arkkitehdit **Edgars Racins**, **Janne Leino**

HELSINKI • OULU • TORNIO

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO • TORNION KAUPUNKI • OULUN KAUPUNKI • PSOAS • SYK

EHDOTUKSEN *HIEDANRANNAN*
INNOVAATIOLAHTI ESITYS JÄRVENRANNAN
RATKAISUSTA ON ERINOMAINEN.

Tampereen keskusta laajenee

Tampereella etsittiin suuntaviivoja entisen sellutehtaan alueen, Näsijärven rantavyöhykkeen ja Lielahden palvelukeskuksen kehittämiseksi tulevaisuuden kaupunginosaksi ja yhdeksi Tampereen keskustan laajentumisen suunnaksi.

Yleiseen kansainväliseen ideakilpailuun saapuneet ehdotukset tarjosivat erinomaiset vastaukset ohjelmassa asetettuihin olennaisimpiin tavoitteisiin. Tärkeimpiä ratkaisuja olivat Hiedanrannan tulevan keskustan sijainti ja sen kytkettyminen tehdasalueeseen sekä Näsijärven rantavyöhykkeen jäsentämisen periaatteet.

Hiedanrannan tulevaan uuteen kaupunginosaan tavoitellaan noin 20 000–25 000 asukasta ja noin 10 000 työpaikkaa, ja alue tulee tukeutumaan uuteen raitiovaunuun. Koska kyseessä oli laaja ja hyvin erilaisia osa-alueita sisältävä kilpailualue, yksi ehdotus ei tarjonnut joka aihepiiriin ja osa-alueelle valmista vastausta.

Kilpailussa päätettiin jakaa kaksi toista palkintoa. Tampere-laisen Arkkitehtuurityöhuone Buenaventuran ehdotus *Reflec-*

ting TRE tarjoaa parhaan ratkaisun keskustan sijoittamiseksi ja jäsentämiseksi. Pohjoismaisen työryhmän Mandaworks Ab ja Schauman & Nordgren Architects Oy Ab ehdotus *Hiedanrannan Innovaatiolahti* luo vaikuttavan urbaanin ratkaisun järvi-kaupungin kehittämiseen.

Elävä keskusta tehtaan ympärillä

Hiedanrannan toiminnallinen keskusta sijoittuu onnistuneimmissa ratkaisuissa vanhan sellutehtaan ja rannan yhteyteen. Asetelma sopii erityisen hyvin Tampereelle, joka on kasvanut tehtaiden ympärille ja veden äärelle. Jatkosuunnittelussa Hiedanrannan keskustan rakenteen tulisi joustaa palveluiden ja liikenneverkon kehittämisen suhteen ilman, että kokonaisajatus heikkenee.

Onnistuneimmissa ehdotuksissa on kehitetty kävelykaupunkimaista keskustaa. Hyvän kävelykeskustan edellytyksiksi muodostuvat toimiva ja kehityskelpoinen raideliikenneverkko ja palveluiden joustava sijoiteltavuus. Parhaissa ehdotuksissa raitiotien linjaus on joustavan oloista ja kulkee läpi tai lähellä kaupunginosan keskustaa.

Rakentamiskorkeus vaihtelee ehdotuksissa jonkin verran,

EHDOTUS *REFLECTING TRE* KYTKEE
YHTEEN RANTAVYÖHYKKEEN JA
HIEDANRANNAN KESKUSTAN
VAKUUTTAVALLA JA KÄVELYKES-
KUSTAMAISELLA RAKENTEELLA.

Yllä: Ehdotuksessa Reflecting TRE keskusta löysi paikkansa tehtaan ja järvenrannan luota. Vasemmalla sivulla: Ehdotus Hiedanrannan Innovaatiolahti esittää vaikuttavan saapumisen kaupunkimaista kanavanrantaa pitkin.

ja vaihtelua hyödynnetään keskeisen keskustan paikan tai siitä erillään sijaitsevan liikenneterminaalin kaupunkikuvallisena keinona. Suurimittakaavainen tehdasympäristö kestäisi kaupunkimaisemallisesti esitettyä korkeampaakin rakentamista.

Järvinäkymiä ja kanavia

Järvenrannan rakentaminen luo onnistuneimmissa ehdotuksissa kaupunkimaisen rantavyöhykkeen. Alueelle saavutaan Tampereen keskustasta elämyksellistä ja järvinäkymiä hyödyntävää ympäristöä pitkin.

Monissa suunnitelmissa esitetään mittavaa kanavarakentamista. Siltojen määrä vaihtelee vain muutamista jopa useisiin kymmeniin. Kanavien ja siltojen määrä ei kuitenkaan takaa ympäristön laatua, ja pitkän uuden rantaviivan rakentaminen ei kaikkien ehdotusten laajuudessa ole realistista tai tarpeen.

Onnistuneimmissa ratkaisuisuissa on helposti varioitava ja selkeä rakenne, jossa säilyvät mahdollisuudet kehittää monimuotoisempaa rantareittiä. Päätyviin lahdelmiin perustuvia ideoita pidettiin kiinnostavina, mutta ne lähinnä katkaisevat rannan kaupunkitiloja ja reittejä, joten niiden käyttökelpoisuus jää vaillinaiseksi.

Saarille esitettiin osassa ehdotuksia kortteliratkaisuja, jotka yksityistävät rantaa, kun rakennukset sijoittuvat kiinni rantavalliin tai sen lähelle. Melko laaja rantavyöhyke kestää myös yksityistä rantaa, mutta onnistuneimmissa esityksissä rantavyöhyke järvinäkäloineen on säilytetty pääosin julkisena.

Kärkikolmikosta ideat jatkoon

Ehdotuksessa *Reflecting TRE* on esitetty toiminnallisesti selkeä ja tilallisesti mielenkiintoinen keskusta. Ehdotus kytkee yhteen rantavyöhykkeen ja Hiedanrannan keskustan vakuuttavalla ja kävelykeskustamaisella rakenteella. Kaupunkitilat on jäsennetty järkevästi, paikoin sopivan rohkeasti. Ehdotus tarjoaa keskustan osalta erinomaiset kehittämislähtökohdat. Suunnitelmassa on keskitytty tehtaan ja rannan alueelle.

Hiedanrannan Innovaatiolahti esittää kokonaisvaltaisen ja selkeäpiirteisen kehityksen alueen kehittämiseksi. Hieman skemaattinen esitys johtaa kuitenkin paikoin mittakaavallisiin haasteisiin. Ehdotuksen esitys järvenrannan ratkaisusta on erinomainen. Kanavien ja näennäisesti selkeiden kortteleiden sommitelmalla on muodostettu onnistuneesti suuren ja pienemmän mittakaavan kaupunkitiloja.

Reflecting TRE, näkymä möljlältä kohti keskustan-eteläosaa ja järvikaupunkia.

Hiedanrannan Innovaatiolahti esittää koko kilpailualueen kattavan, joustavan rakenteen kehityksen. Keskusta (oik. kuva) jäsenyy kiinnostavasti rajattujen aukioakseleiden ympärille.

Kolmannen palkinnon sai ehdotus French Line.

”

KOLMANNEN PALKINNON **FRENCH LINE** RANNAN RATKAISU ILMAN KANAVIA ON KIINNOSTAVA JA KAUPUNKITILALLISESTI ONNISTUNUT.

Kolmas palkinto jaettiin HELT Arkkitehtien ehdotukselle *French Line*. Ehdotus tarjoaa koko kilpailualueelle kiinnostavan ja toteutuskelpoisen rakenteen. Keskeinen akseli kytkee yhteen tehtaan alueen ja radanvarren liikenneterminaalin. Rannan ratkaisu ilman kanavia on kiinnostava ja kaupunkitilallisesti onnistunut.

Aluetta on tarkoitus kehittää voittajien yhteisenä suunnitelmana. Ratikan lisäksi alueesta aiotaan muodostaa koekenttä kestäväälle kaupunkirakentamiselle.

Tuomas Seppänen

Palkitut

Jaettu toinen palkinto: *Hiedanrannan Innovaatiolahti*
Mandaworks AB, Schauman & Nordgren Architects Oy Ab,
Kööpenhamina, Tanska / Tukholma, Ruotsi
Työryhmä: **Ted Schauman, Patrick Verhoeven, Martin Arfalk, Nicholas Bigelow, Francesca Savio, Alzbeta Laurincova, Jonas Nordgren, Anna-Sofia Lavanti**
Asiantuntija: **Jouni Lehtomaa** (liikennesuunnittelu)

Jaettu toinen palkinto: *Reflecting TRE*
Arkkitehtuurityöhuone Buenaventura, Tampere, Suomi
Tekijät: **Janne Ekman, Aapo Huotarinen, Juuso Iivonen, Kasmir Jolma, Teemu Paasiha, Ville Reima, Tytti Turpeinen, Lassi Viitanen**
Asiantuntijat: **Tuomas Vanhanen** (energia),
Jari Kolehmainen (alueellinen innovaatiotoiminta),
Heikki Liimatainen (liikenneasiantuntija)

Kolmas palkinto: *French Line*
HELT Arkkitehdit, Helsinki, Suomi
Tekijät: arkkitehti SAFA **Valtteri Heinonen**, maisema-arkkitehti MARK **Jouni Heinänen**, arkkitehti SAFA **Tuukka Linnas**

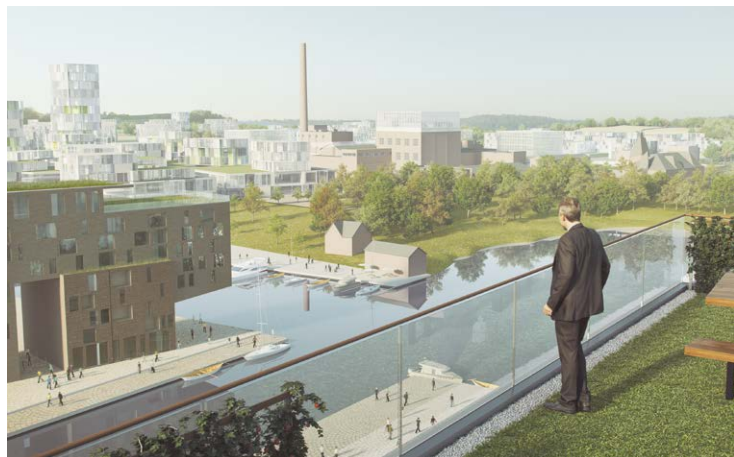
Lunastus: *Hiedanranta Watermarks*
AR Urbanism Ltd, Lontoo, Britannia

Lunastus: *Tampere Bay City*
Aihio Arkkitehdit, Tampere, Suomi
Tekijät: arkkitehti SAFA **Juha Ryöä**, RA **Timo Meuronen**,
arkkitehti **Antti Hakala**
Asiantuntijat: **Jorma Mäntynen**, WSP (liikenne- ja logistiikka), **Kalle Vaismaa**, WSP (liikenne- ja logistiikkasuunnittelu), **Toni Virkkunen** (kauppa ja kaupunkikehitys)
Avustajat: arkkitehtiylioppilas **Herman Mitish**

Kunniamaininta: *Hybrid City*
Casanova+Hernandez architects, Rotterdam, Alankomaat

Kunniamaininta: *C-Duuri*
Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisk, Helsinki, Suomi

Kunniamaininta: *There's a New Town in the City*
arkkitehti **Perttu Pulkka**, maisema-arkkitehti **Elisa Lähde**,
Helsinki, Suomi

Lunastettu ehdotus Tampere Bay City.

Lunastettu ehdotus Hiedanranta Watermarks.

Palkintolautakunta

pormestari **Anna-Kaisa Ikonen**, apulaispormestari **Pekka Salmi**, apulaispormestari **Anna-Kaisa Heinämäki**, apulaispormestari **Mikko Aaltonen**, apulaispormestari **Leena Kostainen**, kaupunkiympäristöjohtaja, DI **Mikko Nurminen**, elinvoimajohtaja **Teppo Rantanen**, johtaja **Kari Kankaala**, kehityspäällikkö, DI **Reijo Väliharju**, suunnittelujohtaja, arkkitehti SAFA **Taru Hurme**, asemakaavapäällikkö, arkkitehti SAFA **Elina Karppinen**, yleiskaavapäällikkö, arkkitehti **Pia Hastio**, projektiarkkitehti, arkkitehti SAFA **Riikka Rahkonen**
Suomen Arkkitehtiliiton nimeämät jäsenet:
arkkitehti **Ute Schneider**,
arkkitehti SAFA **Tuomas Seppänen**
Sihteeri: arkkitehti SAFA **Petri Kontukoski**

Ville Hara ja Anu Puustinen

Roihuvuoren ala-aste

Löyly

Sirpa Pyläs (vas.), Juha Kihlström, Timo Jeskanen, Irmeli Grundström ja Anneli Nurmi

Rakentamisen Ruusu Löylylle ja Roihuvuoren ala-asteen peruskorjaukselle

Helsingin rakennuslautakunnan vuotuisen tunnustus-palkinnon, Rakentamisen Ruusun, saivat vuodelta 2016 Hernesaaren Löylyn rakentamisen ja Roihuvuoren ala-asteen peruskorjauksen onnistumiseen vaikuttaneet keskeiset tahot.

Lisäksi myönnettiin kunniainninnat Kansalliskirjaston peruskorjauksesta, As Oy Kelarinteen porrashuoneen lasiseinän kunnostuksesta ja uusimisesta sekä yhteisöllisen tilan hal- tuunotosta ja toiminnasta Lapinlahden sairaalassa.

Löyly – saunakulttuuria parhaimmillaan

Hernesaaren Löyly edustaa suomalaista saunakulttuuria parhaimmillaan. Arkkitehtuuriltaan se on kansainvälistä tasoa. Löyly on luonut Helsinkiin elävää rantaviivaa alueelle, joka oli

käyttämätöntä joutomaata. Se on elävöittänyt Hernesaarta ja antaa suuntaa alueen tulevan rakentamisen laatutasolle.

Löyly tarjoaa vetovoimaisen nähtävyyden ja elämyksen. Toiminta kunnioittaa saunomisen perinteitä mutta yhdistää ne moderniin seurustelukulttuuriin. Toteutus on tinkimätöntä detalleja myöten. Yhteistyö hankkeen osapuolien välillä oli toimivaa.

Palkinto ojennettiin kahdeksalle hankkeeseen osallistu- neelle henkilölle. Pääsuunnittelijoina olivat arkkitehti **Anu Puustinen** ja arkkitehti **Ville Hara** Avanto Arkkitehdeista.

Ruusuvuoren jalanjäljillä Roihuvuoressa

Vuonna 1967 valmistunut Roihuvuoren koulu kuuluu arkkitehti **Aarno Ruusuvuoren** keskeisten töiden joukkoon. Palkinto

TAMPEREEN KAUPUNKI JÄRJESTÄÄ
HERVANNAN POHJOISAKSELIN KORTTELEIDEN

IDEAKILPAILUN

2.1.–12.5.2017

Kilpailuohjelman liitteineen voi ladata internetistä:

<http://www.tampere.fi/asuminen-ja-ymparisto/rakentaminen/tontit>

Kilpailuehdotusten on oltava perillä 12.5.2017 klo 15.45 mennessä Tampereen kaupungin kirjaamossa, os. Puutarhakatu 6/PL 487, 33100 Tampere. Avoinna ma-pe 8.30–15.45, tai ne on jätettävä todistettavasti viimeistään saman päivän aikana postin tai muun kuljetuslaitoksen toimitettavaksi perille. Kuoreen merkintä: ”Hervannan pohjoisakselin kortteleiden ideakilpailu”. Kaupunki pidättää itselleen oikeuden hyväksyä tai hylätä kilpailuehdotukset.

Tampereella 23.1.2017

KIINTEISTÖTOIMI

annettiin aikansa betoniarkkitehtuurin parhaimmiston lu-
keutuneen, jo puretuksi tuomitun koulurakennuksen yhtä ai-
kaa hienovaraisesta ja nykyajan tekniset vaatimukset täyttä-
västä kunnianhimoisesta peruskorjauksen suunnittelusta.

Vaativassa korjauksessa on säilytetty Ruusuvuoren arkkitehtuurin ominaispiirteet, arkkitehtuurin puhtaspiirteisyys ja selkeys, vaikkei teknisissä vaatimuksissa ole tingitty. Työ on vaatinut suunnittelijoilta kekseliäisyyttä ja nöyryyttä alku-
peräistä arkkitehtuuria kohtaan, jottei uudistus muuta tai tuo uusia elementtejä arkkitehtuurin ehdottomuuteen ja askeet-
tisuuteen.

Palkinto ojennettiin kahdelle suunnittelijalle: pääsuunnit-
telijana toimineelle arkkitehti **Timo Jekkaselle** ja projektiarkki-
tehtina toimineelle rakennusarkkitehti **Juha Kihlströmille**,
molemmat Jeksanen-Repo-Teränne Arkkitehdeista.

Palkinnot jaettiin 10.1. Samalla julkaistiin *Rakentamisen Ruusu 2012–2016* -kirja ja avattiin *Rakentamisen Ruusu 2016* -näyttely. Kirjan voi noutaa ja näyttelyyn tutustua kevään ajan palvelupiste Tellingissä (Siltasaarenkatu 13). Kirjan sähköinen versio on pian myös luettavissa rakennusvalvonnan verkko-
sivuilla osoitteessa www.rakvv.hel.fi.

*Kansalliskirjaston peruskorjaus oli yksi kolmesta
kunniamaininnan saaneesta työstä.*

ARNO DE LA CHAPELLE

Viron arvostettu arkkitehtuuri-palkinto Suomeen

Viron vuoden 2016 arkkitehtuuritunnustukset jaettiin joulukuussa Tallinnan teatteri NO99:n suuressa salissa. Viron televisio lähetti koko tilaisuuden suorana, parhaaseen katselu-aikaan.

Televisio-ohjelman alussa toimittaja kyseli mikrofonin kädessä kansalaisilta siitä, minkälainen arkkitehtuuri heistä on parasta ja mistä taas he eivät pidä. Suosiota saivat muun muassa Tallinnan vanhakaupunki, Kumu, uusi kansallismuseo ERM sekä Rotermannin korttelit. Huonona pidettiin neuvostoajan rumaa arkirakentamista sekä Tallinnan niitä osia, joissa näkyy ennen kaikkea kiinteistöbisneksen jälki.

Palkintoja jakoivat Viron arkkitehtiliitto sekä maisema- ja sisustusarkkitehdit, ja palkintolautakunnissa oli mukana myös kansainvälistä asiantuntemusta. Merkittävää palkintoa jakamassa oli myös vastikään uuden johtajan saanut kulttuuripääomaa edistävä Eesti Kultuurkapital.

Ansiokkaat sarjavoittajat

Tapana on, että palkintoja jaetaan useissa eri sarjoissa, kuten arkkitehtuuri, sisustukset ja jopa sisustusesineet. Palkinto annetaan myös vuoden parhaalle oppilastyölle. Arkkitehtuurikohhteissa on oma sarja pienimuotoisille rakennelmille tai taloille.

Sisustusarkkitehtuuripalkinnoille ehdolla oli Milanon vuoden 2015 Expo-paviljonki sekä kaupallisia tiloja, ravintoloita ja toimistoja, museoita ja näyttelyitä. Palkinnot menivät muun muassa ravintola Tuljakille Tallinnassa, Lenne-firman puuhenkiselle toimistolle, Kuke-vierastalolle sekä Tarton yliopiston luonnonhistorian museolle. Sisustusesineiden joukosta valittuja ehdokkaita ei pidetty riittävän kiinnostavina, joten palkintoa ei jaettu laisinkaan. Maisema-arkkitehtuurinsa puolesta palkittiin muun muassa Pärnuun laidunalueelle tehty puisto-suunnitelma.

Tänä vuonna Viron arkkitehtiliiton palkinnolle olivat ehdolla esimerkiksi Narvan uusi sulavalinjainen ja betoninen uimarantarakennus, Viron kaivosmuseo sekä pikkutalo Koda ja pari saunarakennusta. Varsinainen arkkitehtuuripalkinto luovutettiin kuitenkin KAMP Arhitektid -toimistolle ja heidän suunnittelemaansa Pärnun funkishenkiselle rantastadionille. Stadion sijaitsee vastikään korjatun 1930-luvun funkishenkisen ranta-

Eesti Kultuurkapital -pääpalkinnon saivat suomalaiset arkkitehdit Kari Järvinen ja Merja Nieminen (kuvassa) sekä sisustusarkkitehti Markku Norski.

hotellin katveessa ja on rauhallisen arkkitehtuurinsa puolesta sille etäisesti sukua. Stadionissa on myös pieni hostelli, joka sekin eroaa korkean laatunsa puolesta tavanomaisesta.

KAMP Arhitektid -toimiston Jan Skolimowski työryhmiin kuuluu muitakin palkintoja, sillä heidän työtään on myös lastenvaatefirma Lennen valoisa toimisto sekä Tarton hauska ja kiiteltä Design Hostel Hektor. Arkkitehtiuutisissakin julkaistu pikkutalo Koda työryhmiin kuuluu palkittiin pienten talojen tai arkkitehtonisten objektien sarjassa.

Yllättyneet suomalaisvoittajat

Varsinaisen Eesti Kultuurkapital -organisaation pääpalkinnon suhteen oli vuorossa iloinen yllätys. Palkinnolle oli tarjolla 16 työtä, ja näytti siltä, että ehdolla oli lähinnä nuoremman polven aikaansaannoksia. Tärkeimmän arkkitehtuuripalkinnon saivat kuitenkin suomalaiset arkkitehdit Merja Nieminen ja Kari Järvinen sekä sisustusarkkitehti Markku Norski.

Mittava tunnustus myönnettiin Eliel Saarisen Tartoan suunnitteleman ja vuosikymmenien aikana erittäin surulliseen kuntoon päässeeseen Paavalin kirkon vaativasta ja lähes kymmenen vuotta kestäneestä restaurointi-, uudistus- ja korjaustyöstä. Upea punatiilinen kirkko valmistui alun perin

N U M B E R S

*Main Auditorium A
Otakaari 1, Otaniemi
Thursday 09.02.2017 – 12.30–19.30*

*An afternoon devoted to the possibilities
and potential of developing a 21st Century
version of the Classical Quadrivium
curriculum into degree syllabuses, as a
civilising foundation for all scholars.*

With contributions from:

Dr Pekka Korpinen, former Deputy Mayor of Helsinki

maths, numbers and city planning

Professor Toni Kotnik, architect

geometry, numbers and architecture

Eero Hämeenniemi, composer

music, numbers and architecture

Professor Kari Enqvist, physicist

astronomy, numbers, time and space

Professor Rupert Sheldrake, biochemist and philosopher

the Science Delusion and an alternative approach to

understanding

Anu Puustinen architect, Avanto Architects

numbers, space, time, architecture and society

Riina Palva, Architect, Verstas Architects

space, time, architecture and society

Followed by 'Cocktails by Numbers',

a tasteful interactive performance by Tommy Lindgren and

Trainees

Conceived by Trevor Harris

Organised by the Department of Architecture, Aalto University

Open to students, staff, professionals and the general public

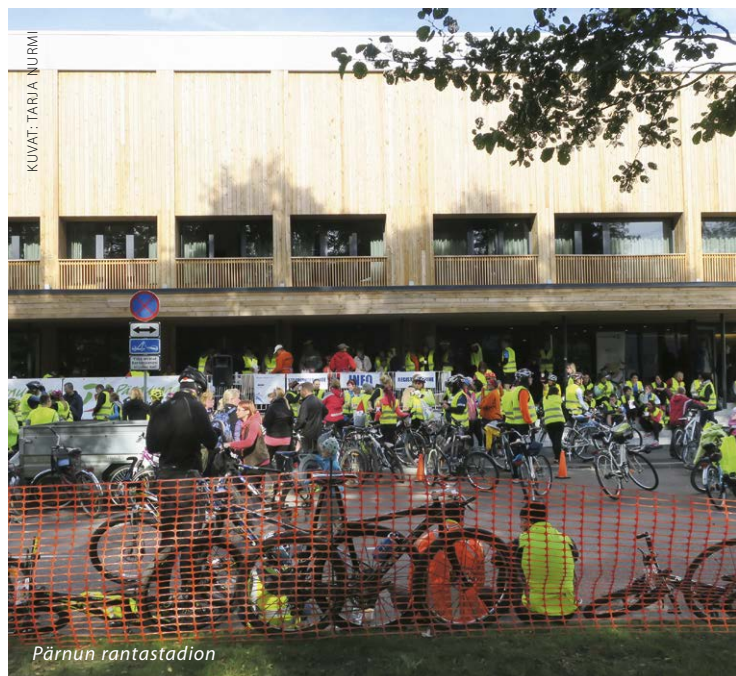

SUUNNITTELUN JA TOTEUTUKSEN
KULUESSA SUOMALAISARKKITEHDIT
PÄÄSIVÄT KOSKETUKSIIN PARHAAN
VIROLAISEN AMMATTITAITON JA
OSAAMISEN KANSSA.

vuonna 1917 ja korjaus- ja restaurointityöt vuonna 2015. Suunnittelun ja toteutuksen kuluessa suomalaisarkkitehdit pääsivät kosketuksiin parhaan virolaisen ammattitaidon ja osaamisen kanssa, ja kirkon korjaustöihin saatiin sekä EU-rahaa että harvinaisen runsaasti yksityisiä lahjoituksia. Tarton Paavalin seurakunta on poikkeuksellisen aktiivinen, ja kirkko sivutoimineen tarjoaakin puitteet monipuoliselle toiminnalle.

Arkkitehdit eivät itse olleet tietoisia palkinnon osumisesta kohdalleen. Yllätys oli suuri. Voittajat kutsuttiin Tallinnaan vuoden 2017 puolella, jolloin ilmeisesti on vuorossa ihan erikseen vielä juhlavampi illallinen. Palkinnon rahasumma on virolaisittain mittava 7 000 euroa.

Tarja Nurmi

TUOMAS UUSHEIMO

Hurraa!-tunnustuspalkinnon sai Aalto-yliopiston Harald Herlin -oppimiskeskuksen peruskorjaushanke.

Hurraa!-palkinto Aalto-yliopiston oppimiskeskukselle

Alvar Aallon vuonna 1970 suunnittelema Teknillisen korkeakoulun kampuskirjasto on kokenut muodonmuutoksen Arkkitehdit NRT:n suunnittelemassa peruskorjauksessa. Näin syntynyt uusi Harald Herlin -oppimiskeskus toimii opiskelijoiden yhteisenä tiedonhaku- ja opiskelutilana.

Hienovaraisen korjaamisen keskeisenä tavoitteena oli säilyttää rakennuksen alkuperäiset yksityiskohdat. Peruskorjauksen yhteydessä huomioitiin rakennuksen suojelutavoitteet. Kirjavaraston yhdistäminen Aallon kirjastosaleihin selkeästi erottuvien keinoin on raikas yhdistelmä nykyaikaa ja historiaa.

Pääsuunnittelijana toimi Arkkitehdit NRT:n arkkitehti **Tuomo Remes**. Sisustuskonseptista vastasi JKMM Arkkitehdit.

Kunniamaininta Suvelan kappelille

Kunniamaininnan sai uudisrakennushanke Suvelan kappeli. Maamerkinä toimiva kappeli yhdistää monikulttuurisen alueen asukkaita ja on asukaspuiston, päiväkodin ja kappelin monikäyttötila. Suunnittelun lähtökohtana oli ekologisesti kestävä kokonaisuus.

Arkkitehtisuunnittelusta vastasi OOEPA: alun perin pääsuunnittelijana oli arkkitehti **Teemu Hirvilammi**, projektin edetessä arkkitehti **Anssi Lassila**. Projektiarkkitehtina toimi työmaavaiheessa **Ida Hedberg** ja sisustusarkkitehtuurista vas-

tasi yhteistyössä OOEPA:n arkkitehtien kanssa sisustusarkkitehti **Mikko Paakkanen**.

Hurraa!-tunnustuspalkinto on Espoon rakennuslautakunnan vuotuinen hatunnosto ajankohtaiselle, erityisen ansiokkaasti ja onnistuneesti toteutuneelle rakennettuun ympäristöön liittyvälle teolle.

Suvelan kappelin palkitut.

Viron arkkitehtuurin vuosikirja 2016

Viron arkkitehtuurista on alettu julkaista komeita vuosikirjoja. Kustantajana on toiminut *Maja*-lehden kustantajana tunnettu Solness. Viime joulukuussa ilmestynyt teos *Eesti arhitektuur / Estonian Architecture 2016* kokoaa upean sinisiin, mustalla koristettuihin kansiin ne uudet rakennukset ja muut kohteet, jotka olivat ehdolla arkkitehtuuripalkinnoille.

Kirja esittelee kolmen eri palkitsijatahon ehdokkaat. Tahot ovat Viron arkkitehtiliitto, maisema-arkkitehtien liitto sekä Eesti Kultuurkapital -säätiö, joka myös jakaa arkkitehtuuripalkintoja. Sen tärkeimmän palkinnon saivat vuodelta 2016 suomalaiset **Merja Nieminen** ja **Kari Järvinen**.

Arkkitehtiliiton palkinnot jaetaan sekä pienten että laajempien kohteiden sarjoissa. Pieniä kohteita on vuosilta 2013–2015, ja suuremmat ovat valmistuneet lähinnä vuoden 2015 aikana. Teoksen rinnalla on ilmestynyt Viron sisustusarkkitehtien liiton julkaisema kirja palkituista sisustuksista.

Toimitus antaa kirjassa äänen myös kohteiden suunnittelijoille, joilta on mukana lyhyitä haastatteluja. Kiinnostavaa on sekin, että palkinnoille on ehdotettu myös kirjoja, arkkitehtuurin koulutusprojekti ja kaupunkiaktiviteettejä. Arkkitehtuuriteokseksi teos on sikäli suppea, että kustakin kohteesta on vain muutama aukeama. Piirrosaineistoa on niukasti, mutta korkeatasoiset valokuvat kertovat sitäkin enemmän.

On erinomaisen myönteistä, että kirjasta saa tietoa kaikista parasta uutta rakentamista edustavista projekteista. Nykyinen tiedonvälitys sekä palkintojen että kilpailujen suhteen tuppaa ainakin Suomessa keskittymään vain voittajien esittelyyn. Keskustelua onkin vaikea edes synnyttää, jos suuri osa laatuarkkitehtuurista jää ilman laajempaa huomiota.

Havaintoni Virosta on sekin, että media esittelee arkkitehtuurin ilmiöitä suhteellisen paljon, kun otetaan huomioon arkkitehtikunnan vähäinen henkilömäärä. Valtakunnallinen televisioyhtiö taltioi viimeisimmän palkintotilaisuuden alusta loppuun, ja kirja ilmestyi tilaisuutta varten.

Nyt kun Viron arkkitehtuurimuseo on korjattu, teosta voi kätevästi ostaa sen kirjakaupasta.

Tarja Nurmi

Karen Jagodin (toim.): Eesti arhitektuur / Estonian Architecture 2016. Solnessi Arhitektuurikirjastus 2016. 176 sivua.

bookm-ark.fi

Bookmarchitecture Oy ostaa ja myy suomalaista arkkitehtuuria esittelevää kirjallisuutta. Anni Vartola | anni@bookm-ark.fi | 050 3203580

STAR T EDITION

2017

2.1. jälkeen hankittuun 2016-versioon maksuton päivitys!

© Sebastian Sandelin - sisatila.fi

Täysiverinen, kevyempi ArchiCAD!
www.archicad.fi

 M.A.D.
Micro Aided Design

Ideoita Vähä-Kiljavan kehittämiseen

Vähä-Kiljavan käytöstä järjestettiin jäsenkysely syksyllä 2016. Vastauksista saatiin yleiskuvaa alueen käytöstä, toiveita tulevasta ja paljon käytännön ideoita toiminnan kehittämiseen.

Vähä-Kiljava on Suomen Arkkitehtiiliiton loma- ja virkistysalue Hyvinkäällä. Alue saatiin lahjoituksena **Väinö Vähäkalliolta** 1930-luvulla.

Vähä-Kiljavan käytön jäsenkyselyyn vastasi 149 henkilöä eli noin 6 prosenttia jäsenistä. Noin puolet vastaajista oli 45–65-vuotiaita, viidennes 30–45-vuotiaita ja viidennes yli 65-vuotiaita. Noin puolet vastaajista oli käynyt Vähä-Kiljavalla korkeintaan kerran ja puolet useammin.

Uusia tulijoita houkuteltava

Puolet vastaajista kertoi mielikuvansa Vähä-Kiljavasta olevan positiivinen. Negatiivinen kuva oli 15,5 prosentilla vastaajista. Vähä-Kiljava nähtiin ainutlaatuisena luontoalueena mutta myös hieman nukkavieruna. Vastaajista 40 prosenttia haluaisi nauttia alueesta vailla ylläpitovastuuta, noin 14 prosenttia kertoi voivansa osallistua talkoisiin, ja 5,5 prosenttia haaveili mökistä alueella. Noin 40 prosenttia vastaajista ei ollut kiinnostunut alueesta.

Monet pitivät sijaintia lähellä Helsinkiä, bussireittien varrella erinomaisena. Toiset kokivat, ettei se palvele muualla Suomessa asuvia. Autottomat kokivat tarvikkeiden kuljettamisen Vähä-Kiljavalle hankalaksi. Ratkaisuksi ehdotettiin kauppa-autoa, kuormapyöriä, kuljetuspalvelua ja kimpapakyytejä.

Vähä-Kiljavan asioiden hoidosta ja tiedotuksesta vastaa liiton toimisto ja Vähä-Kiljavan hoitokunta, joka muodostuu

vuokralaisista, isännöitsijästä ja kahdesta liiton nimeämästä jäsenestä. Vähä-Kiljavalla on lisäksi emäntä. Päätösvalta on liiton virallisilla toimielimillä.

Yli 70 prosenttia vastaajista koki, että alueesta on saatavilla riittävästi tietoa. Vähä-Kiljavan verkkosivu ja vuokrapolitiikka kuitenkin koettiin epäselväksi ja sisäpiiriytymistä epäiltiin. Vuokrahakemusten jättämistä nimimerkillä ehdotettiin. Alueelle kaivataan uusia tulijoita, joiden houkuttelemiseksi ehdotettiin parempaa tiedotusta, palvelutasoa ja tapahtumia. Vastaajat ehdottivat yhden mökin muuttamista taiteilijaresidenssiksi, markkinointia ulkomaalaisille arkkitehteille, illanviettopaketteja kuljetuksineen sekä seminaareja, taideleirejä ja vesiturheilukursseja.

Majoittumiseen kaivataan kohennusta

Alueen keskuksen muodostavat Kasino ja majoitusrakennus (vuodelta 1939). Kasinolla on juhlasali keittiöineen sekä majoitus- ja pesutilat. Majoitusrakennuksessa on majoitustilojen lisäksi keittiö- ja pesutilat. Kasinolla vieraili kesällä 2016 yli 700 kävijää. Useimmat yöpyivät. Merkittävä osa kävijöistä oli arkkitehtipiskelijöitä.

Kyselyssä majoitustiloja pidettiin palvelutasoltaan riittämättöminä. 78 prosenttia vastaajista ei yöpyisi majoitusrakennuksessa. Kaivattiin oleskelutiloja, lakanoita ja aamiaista. Majoitusruokien toivottiin olevan vuokrattavissa paikan päältä. Kasinon korkeista lämmityskuluista kannettiin huolta. Kasinolle ollaan hankkimassa ilmalämpöpumpua, jolla kulut saadaan hallintaan.

Harjumaaisemassa on lisäksi 24 mökkiä. Kaksi liiton omistamista mökeistä on vuokrattavissa viikoittain, muut vuosittain. Pitkiin sopimuksiin kuuluu kunnossapito- ja korjausvelvoite.

KUVAT: HARRI HAGAN

Seitsemän mökkiä on rakentajiensa omistuksessa. Osa vastaa jista koki, että vuokra-aikoja pitäisi lyhentää, jotta useammat voisivat nauttia mökeistä. Osa taas näki pitkät vuokra-ajat ylläpitoon sitouttavina.

Vuokramökit ovat pelkistettyjä. Lähes kaikissa mökeissä on sähköt, muuta kunnallistekniikkaa ei ole. Mökkien intiimiyttä kiiteltiin, mutta palvelutasoon toivottiin parannusta. Mökki-kohtaisista saunoista ja kolmannesta yhteissaunasta haaveiltiin. Ulkokuoneita pidettiin ekologisina ja toimivina, mutta tyhjennyspalvelua ehdotettiin. Langattoman verkon tarve nousi esiin.

Alueella on kaksi saunaa: vanha sauna (vuodelta 1940) ja uusi sauna (vuodelta 1964), jotka lämmitetään kesäaikaan päivittäin. Saunakauteen toivottiin pidennystä, hintoihin alennusta ja lämmittämiseen omatoimimahdollisuutta. Uimaranta on avoin mökkiläisille ja päiväretkeilijöille. Päiväretkeily koettiin kiusalliseksi, koska alueen säännöt ja opastus eivät ole selvät. Rannalle kaivattiin lukittavia pukukoppeja, pesutiloja, parempaa laituria ja vesiturheiluvälineitä.

Alueen yleistä palvelutasoa ei osattu kommentoida (43,2 prosenttia) tai pidettiin kohtuullisena (35,8 prosenttia). Heikkoa tasoa piti 14,2 prosenttia ja hyvänä 6,8 prosenttia vastaajista. Kasinolle ehdotettiin viikonloppulounaita ja jopa ravintolatoimintaa. Kiinteistöhoitoon ja emännöintiin kaivattiin ammattimaisuutta.

Rahoitus ja alueen kunto huolettavat

Rahoituksesta on kannettu huolta koko alueen olemassaolon ajan. Vuoden 2016 osalta tulot ja menot ovat menossa tasan. Neljännes vastaajista koki, että SAFA panostaa alueen ylläpitoon liian vähän, neljännes koki panostuksen liian suureksi. Moni oli valmis myymään alueen.

Monissa vastauksissa yhdistyi toive säilyttää omistus ja tarve saada alue kannattamaan irrallaan liiton taloudesta. Ratkaisuksi ehdotettiin sekä vuokrien nostoa että laskua, toiminnan kaupallistamista, sponsoreja, yhteistyöliittojen ja paikallisten kutsumista mukaan, palvelutason nostoa, täydennysrakentamista ja kiinteistökehitysselvityksen teettämistä.

Myös alueen täydennysrakentamisesta ja kunnostuksesta on keskusteltu usein, niin tälläkin kertaa. Vastauksissa muistutettiin alueen olevan "ainutlaatuinen kokoelma arkkitehtien kesäasumisen unelmia" ja ehdotettiin lisämökkien rakentamista. Monet ehdottivat yhteistyötä oppilaitosten kanssa: korjausleirejä, koetaloja, opinnäytetöitä ja opiskelijakilpailuja. Myös yleistä arkkitehtuurikilpailua ja varjoloma-asuntomessuja ehdotettiin.

Lisäksi esitettiin alueen kehittämistä ympärivuotiseksi, hotellitoimintaa päärakennuksiin, majoitusrakennuksen muuttamista rivitalomaiseksi ja matkailualueen osoittamista. Ekologisia ja alueen historiaa ja tunnelmaa kunnioittavia rakennustapoja korostettiin. Alueen tunnelman ja luonnonläheisyyden toivottiin säilyvän tulevaisuudessa.

Kyselyn tulokset ovat nähtävillä Vähä-Kiljavan verkkosivulla. Ne toimitetaan keväällä 2017 liittovaltuustolle, joka päättää jatkotoimenpiteistä. Mökkien ja majoitushuoneiden haku alkaa 6.2.2017.

Elina Koivisto

SAFAn nimeämä jäsen Vähä-Kiljavan hoitokunnassa

Vähä-Kiljava on kaikkien SAFAn jäsenten yhteinen kesävierailualue Hyvinkäällä, kirkasvetisen Sääksjärven rannalla, kauniin harjuluonnon keskellä. Vähä-Kiljavalle pääsee helposti Kampin terminaalista linja-autolla, omalla autolla tai vaikka polkupyörällä.

Lisätietoa Vähä-Kiljavan Facebook-sivulta ja SAFAn verkkosivulta:

www.facebook.com/SAFAKiljava
www.safa.fi > Kiinteistöt > Vähä-Kiljava.

KUVAT: PISA PENTTINEN

SAFAn puheenjohtajana jatkaa Leena Rossi

SAFAn liittovaltuusto 2015–2018 kokoontui kolmanteen kokoukseensa joulukuussa. Liittovaltuusto vahvisti vaali valiokunnan esityksen mukaiset valinnat. Liiton puheenjohtajana jatkaa myös vuonna 2017 **Leena Rossi**. Varapuheenjohtajana jatkaa edelleen **Eva Geitel**, ja toiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin **Gunilla Lång-Kivilinna**.

Arkkitehtikunnan viestit kantavat

Puheenjohtajakautta jatkamaan valittu Leena Rossi ei päässyt osallistumaan tilaisuuteen sairastumisen vuoksi, mutta hän totesi lähettämässään katsauksessa seuraavaa:

– Hallitustyöskentelyn ohella olen vuoden aikana vieraillut useilla eri paikkakunnilla, seminaareissa, paneeleissa ja muissa vuorovaikutustilanteissa. Viime perjantain vietin luennoimalla Turussa. Seminaarivieraina oli arkkitehtien lisäksi niin päätöksentekijöitä, kaupunginjohtajia, yrittäjiä, kaupunkilaisia, aluekehittäjiä kuin tutkijoita. Puhujina oli useampikin kollega. Se oli jälleen kerran hyvä muistutus siitä, että safalaisten taidolle ja näkemyksille on kyllä kysyntää!

Rossi nosti katsauksessaan esiin myös muun muassa koulutusvalikoimaamme täydentävän Ammattipäivän, jonka ensimmäinen tilaisuus etäyhteyksineen sai runsaasti kannatusta. Rossi kannusti jatkamaan myös kolmessa vuodessa vakiinnutetun Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon kehittämistä entistä arvostetummaksi tunnustukseksi.

– Palkinto on vasta nuori mutta sisältää runsaasti arkkitehtuurin näkyvyyden potentiaalia.

Luovuus, taito, tulevaisuus

SAFAn juhluvuotta valmistelleen työryhmän puheenjohtaja **Maarit Kaipainen** loi katsauksen SAFA 125 -juhlavuoden toimintaan.

– Juhlavuoden teemana on *Luovuus, taito, tulevaisuus* – *Arkkitehdit SAFA 125 vuotta*. Vuoden rungon muodostavat SAFAn vuotuiset tapahtumat, Kaipainen kertoi.

Helmikuussa järjestetään Arkkitehtuurin päivä yhteistyössä Archinfon, Arkkitehtuurimuseon ja Alvar Aalto -säätiön kanssa. Juhlavuoden päätapahtuma, 19.-20.5. Otaniemessä järjestettävä Arkkitehtipäivät laajenee juhluvuoden kunniaksi Archinfon ja osastojen kanssa järjestettäväksi arkkitehtuurin viikoksi. Lokakuussa pidettävä Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon julkistamistilaisuus on samalla kansainvälisen arkkitehtuurin päivän 2.10. päätapahtuma. Samana päivänä osastot järjestävät eri puolilla Suomea arkkitehtuurieroksia paikallisiin merkkikohteisiin.

Juhlavuoden tapahtumat ja julkaisut erottuvat muusta viestinnästä oman visuaalisen tunnuksensa avulla.

Kunniajäsenien nimitykset

Liittovaltuusto hyväksyi myös hallituksen esityksen SAFAn

SAFAn glögeillä annettiin Arkkitehtuurin ansiomerkit Paula Holmilalle (vas.), Hannu Luotoselle, Riitta Nikulalle ja Marja Salmelalle.

PIA SELROOS

JUHLAVUODEN TAPAHTUMAT JA JULKAISUT EROTTUVAT MUUSTA VIESTINNÄSTÄ OMAN VISUAALISEN TUNNUKSENSA AVULLA.

kunniajäseniksi: kunniajäseniksi nimitettiin professori emeritus **Vilhelm Helander** (1941), sveitsiläinen arkkitehti **Peter Zumthor** (1943) sekä ranskalainen arkkitehtipari **Anne Lacaton** (1955) ja **Jean-Philippe Vassal** (1954). Uudet kunniajäsenet täydentävät SAFAn nykyisten kymmenen elossa olevan kunniajäsenen joukkoa.

Liittovaltuusto voi kutsua SAFAn kunniajäseneksi liiton tarkoituksella huomattavalla tavalla edistäneen henkilön. Kunniajäsenen tulee yleensä olla arkkitehti. Kunniajäsenen kutsuminen ajoitetaan ensisijaisesti liiton merkivuosiin. Serebonia kunniajäsenen kutsumiseksi järjestetään Arkkitehtipäivien gaalaillallisen yhteydessä.

Tehoa toimikuntien ja liittovaltuuston työhön

Käsittelyssä ollut opiskelijoiden äänioikeutta koskeva sääntömuutosehdotus jätettiin pöydälle. Hallitus esitti, Hesa-SAFAn liittovaltuustoaloitteen pohjalta, SAFAn sääntöjen muuttamista niin, että opiskelijoilla olisi äänioikeus liiton toimielimissä. Esityksen mukaan opiskelijat saivat äänestysvoimaa liittovaltuustovaaleissa mutta eivät kelpoisuutta asettua ehdolle vaaleissa. Samassa yhteydessä esitettiin myös toimikuntien ohjesäännön muuttamista siten, että opiskelijajäsenet saivat osallistumis- ja puheoikeuden lisäksi äänioikeuden liiton toimielimissä, lukuun ottamatta vaalivaliokuntaa.

Esitys aiheutti soraääniä. Epäilyä herätti muun muassa se,

että liittovaltuustossa vaikuttaisivat jatkossa sekä vaaleilla valitut jäsenet että opiskelijaedustajat, joita ei ole valittu vaaleilla. Päätettiin, että esitystä punnitaan ja valmistellaan vielä eteenpäin kevään kokousta varten.

Kokouksen molemmat aloitteet koskivat työskentelytapojen tehostamista. **Inari Virkkala** esitti aloitteen liittovaltuuston työtapojen kehittämisestä vuorovaikutuksellisempaan suuntaan.

– Osan kokouksesta voisi toteuttaa työpajatyypillisesti World Cafe -metodilla, jossa 'kahvilakeskustelujen' johtopäätökset tiivistetään ja esitetään lopuksi kaikille, Virkkala ehdotti.

Menetelmää päätettiin testata kevään liittovaltuuston kokouksessa, jossa keskustelun aiheeksi nostetaan Vähä-Kiljavan kehittäminen.

VATA-SAFAn esittämä aloite koski toimikuntien työskentelyä.

– Lausuntovalmisteluiden tiimoilta työmäärä on välillä hyvin suuri. Ehdotamme, että jaoksissa ja toimikunnissa harkitaan tarkkaan, mihin lausuntopyyntöihin SAFAn on järkevää osallistua. Ehdotamme myös, että toimikuntien puheenjohtajat kokoontuvat ainakin kerran vuodessa ja pitävät tarvittaessa yhteyttä tehtävien koordinoimiseksi, ehdotti VATA-SAFAn **Noora Koskivaara**.

Ruotsalainen arkkitehtuurikriitikko Mark Isitt kertoi kurssin osallistujille, minkälainen rooli päivälehtikritiikillä on nopeasti muuntuvassa Göteborgin kaupungissa.

”

KRITIIKKI, TAI EHKÄ PAREMMIN
KAIKKI ARKKITEHTUURISTA
KIRJOITTAMINEN, VOI AUTTAA
MEITÄ YMMÄRTÄMÄÄN URBAANIA
YMPÄRISTÖÄMME PAREMMIN JA
MUUTTAMAAN SITÄ TARPEEN
VAATIESSA PAREMPAAN
SUUNTAAN.

Kertomuksia kaupungista

A rkkitehdilla on vastuu, jollaista taiteilijalla ei ole. Varhaista modernistia **Adolf Loosia** (1870–1933) mukaillen talon on miellyttävä kaikkia, taideteoksen ei tarvitse miellyttää ketään. Esteettinen miellyttävyyden riippuu tietysti katsojasta, mutta voidaan ehkä objektiivisesti sanoa talon olevan ”hyvä”, kun se on asumiskelpoinen ja viihtyisä. Kun taas puhutaan symbolisesti tärkeästä rakennuksesta, kuten vaikka taidemuseosta, ”hyvä” tarkoittaa jotain muuta.

Hyvän museon tai muun julkisen rakennuksen on paitsi täytettävä tekniset ja toiminnalliset kriteerit myös synnyttävä jonkinlaisia tunnetiloja kävijässä tai ohikulkijassa. Sillä täytyy olla tarina. Tarinan kertominen ei välttämättä ole kuitenkaan arkkitehdin vastuulla, vaan se voi olla monivaiheinen prosessi, jossa arkkitehtuurikritiikolla on oma roolinsa.

Muodon ja merkityksen jäljillä

Tampereen teknillisen yliopiston ja Tampereen yliopiston yhdessä järjestämällä Arkkimedia3-kurssilla pureuduttiin aiheeseen, jota ei juuri koulutusohjelmassamme muuten käsitellä: miten kirjoittaa arkkitehtuurista? Vaikka tekstilajina kurssin harjoituksissa oli kritiikki, löysimme sille monenlaisia ilmeneismuotoja.

Kritiikki voi haukkua tai kehua, mutta perinteisesti hänen tehtävänään on esitellä perusteltu näkemyksensä kohteesta, etsiä siitä viittauksia muihin taideteoksiin ja ilmiöihin sekä arvottaa ja luokitella teoksia. Väitetään, että makuasioista ei voi

kiistellä, mutta kun puhutaan arkkitehtuurikritiikistä, tekniset tosiasiat jäävät usein vähälle huomiolle ja arvostelijan harjaantunut silmä etsii nimenomaan estetiikkaa, viittauksia ja merkityserroksia. Rakennus ei ole pelkkä rakennus vaan muodon ja merkityksen summa.

Kritiikki voi olla kuin rikosromaani

Kritiikki voi mennä myös syvemmälle kuin vain rakennuksen ulkokuoreen ja siitä viiriäviin mielleyhtymiin. Kurssin ensimmäisellä tapaamiskerralla olimme Skype-yhteydessä ruotsalaiseen **Mark Isittiin**, joka kirjoittaa säännöllisesti kotikaupunkinsa arkkitehtuurista *Göteborgs-Posten*-lehteen. Hänen näkökulmansa ei ole teoreettinen vaan äärimmäisen lähellä tavallisen kaupunkilaisen perspektiiviä.

Isitt kirjoittaa artikkeleita esimerkiksi lähiöiden näköalatto-
muudesta ja pikkurikollisista tavalla, joka muistuttaa kovin pinnalla olevaa pohjoismaista rikosromaanina. Kuitenkin näiden kirjoitusten pohjalla on aina muistutus arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun voimasta vaikuttaa ihmisiin ja heidän arkipäiväänsä.

Isittin viesti 1960- ja 1970-lukujen lähiöiden ongelmista on selvä: lähiöiden suunnittelu on epäonnistunut, eikä arkkitehteja kiinnosta puuttua ongelmien korjaamiseen. Kuten monet kurssilla totesivat, tällaista arkkitehtuurijournalismia näkisi mielihyvin enemmän Suomessakin.

Rakennus on kertomus

Viimeisellä tapaamiskerralla vierailuluennon piti vuorostaan **Lieven Ameel**, joka opettaa ja tekee tutkimusta molemmissa tamperelaisyliopistoissa. Hänen aiheensa, *Kertomuksia rakennetussa ympäristössä*, herätteli jälleen yhteyttä arkkitehtuurin ja muiden taiteenlajien välillä.

Jokainen rakennus on aina myös kertomus itsessään – olkoonkin, että se voi joskus olla hyvin tylsä tai arkipäiväinen. Parhaimmillaan arkkitehtuuri on kuitenkin ”kommunikaation, kulttuurin, älyn kulttuuria, se on runoutta, se on musiikkia”, kuten arkkitehti ja taiteilija **Daniel Libeskind** on ylevästi lausunut.

Ameelin esittelemä kerronnallinen suunnitteluteoria perustuu muun muassa amerikkalaisen sosiologi **Richard Sennettin** ajatuksiin ”kerronnallisesta tilasta”. Teoria pitää sisällään ajatuksen, että kaupunkisuunnittelu on paitsi toimintojen sijoittelua myös erilaisten narratiivien ymmärtämistä, toisintamista ja luomista. Suunnitteluprojektin alkuvaiheessa voidaan osallistaa paikallisia asukkaita ja hyödyntää heidän kokemuksiaan ja ajatuksiaan. Suunnittelun aikana voidaan ohjata haluttuja tavoitteita retorisin keinoin. Lopulta suunnittelusta itsestään voidaan luoda kertomuksia ja brändejä, joilla markkinoidaan kohdetta yleisön tietoisuuteen.

Tämän prosessin ei tarvitse olla tarkkaan rajattu ja ohjattu, vaan se voi käsittää monia toistuvia vaiheita ja alkaa lopulta elää omaa elämäänsä. Ehkä juuri silloin suunnittelun kohteen tarina on syntynyt ja siitä on tullut osa kaupunkilaisten yhteistä elinympäristöä.

Arkkitehtuurikritiikkiin ei siis tarvitse – eikä pidäkään – olla vain jälkikäteen tehtävää, pintapuolista arvostelua. Vaikka näkisimme arkkitehtuurin taiteenlajina, sillä on kuitenkin erityisasema taiteiden joukossa konkreettisuutensa ansiosta: sitä ei voi välttää jokapäiväisessä elämässämme. Kritiikki, tai ehkä paremmin kaikki arkkitehtuurista kirjoittaminen, voi auttaa meitä ymmärtämään urbaania ympäristöämme paremmin ja muuttamaan sitä tarpeen vaatiessa parempaan suuntaan.

Jaakko Muikku

Kirjoittaja on Tampereen teknillisen yliopiston toisen vuoden arkkitehtuuriopiskelija, joka osallistui Arkkimedia3-kurssille.

Kurssin verkkosivut ovat osoitteessa arkkimedia3.wordpress.com. Sivulla on julkaistu osallistujien kirjoittamia kritiikkejä. Kurssia rahoittivat Åkerlundin säätiö ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA.

Videokritiikistä joukkoistettuihin arvosteluihin

Kritiikin genreä on usein moitittu siitä, että kritiikin muoto on säilynyt samana vuosisatojen ajan: kirjoittaja tutustuu kohteeseen ja kirjoittaa siitä tekstin, jossa kuvailee, tulkitsee ja arvottaa kohdetta.

Tampereella kritiikin muotoa muokattiin uusiksi Arkkimedia3-kurssilla, jonka tavoitteena oli kehittää arkkitehtuurikritiikkiä. Kurssi toteutettiin Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin laitoksen ja Tampereen yliopiston viestinnän, median ja teatterin yksikön yhteistyönä. Arkkimedia3 oli jatkoa kahdelle aiemmalle arkkitehtuurijournalismia käsitelleelle työpajalle, jotka olemme toteuttaneet yhdessä kollegani **Anna-Maija Tuunasen** kanssa.

Kurssin ohjelma rakentui harjoituskritiikkien ympärille. Vaihtuvissa jaksoissa harjoiteltiin aina yhtä kritiikin ulottuvuutta kerrallaan. Opettaja- ja vertaispalautteen lisäksi opiskelijat saivat kattavat palautteet vaihtuvilta ulkopuolisilta asiantuntijoilta.

Ei pelkkiä kirjoitettuja kritiikkejä

Yksi Arkkimedia3-kurssin kritiikkiharjoituksista oli hahmottaa kritiikkiä muunlaisena kuin kirjoitettuna tekstinä. Internet avaa arkkitehtuurikohteiden ja rakennetun ympäristön tarkasteluun ennennäkemättömät mahdollisuudet. Internetin avulla voidaan havainnollistaa, miltä ympäristö tai sen yksityiskohdat näyttävät, välittää tunnelmia ja äänimaisemaa sekä ottaa mukaan kansalaiskeskustelua ja ympäristön käyttäjiä.

Kurssille osallistunut **Päivi Leinonen** teki videokritiikin turkulaisesta Brahen koulusta. Myös **Johanna Westersundin** kohteena oli koulu, mutta lähestymistapa oli osallistava: rakennusta pääsivät kommentoimaan myös sen käyttäjät, lapset, jotka piirsivät näkemyksiään osaksi kritiikkiä.

Arkkitehtuuriopiskelija **Essi Oikarinen** suunnitteli kritiikkialustan, joka tuo kansalaisia yhteen kommentoimaan rakennettua ympäristöä ja keskustelemaan siitä keskenään. **Ella Salminen** kokosi Instagram-kuvia Tampereen uudesta Tipotien terveysasemasta ja kokeili, voisiko käyttäjien tuottama kuvamateriaali olla sosiologisesti kiinnostava lisä asiantuntijakritiikkiin oheen.

Opiskelijat kokivat kurssin hyödylliseksi, sillä se avasi kuvaa arkkitehtuurikritiikin mahdollisuuksista. Toistaiseksi kirjoittamisen opintoja on hyvin vähän tarjolla arkkitehtuurista tietäville ja kiinnostuneille, joten kurssisarjalle toivottiin myös jatkoa.

Maarit Jaakkola

journalismin opettaja Tampereen yliopistossa

Kaupunkisuunnittelijan siiveniskuja 1

Kaupunkisuunnittelijana on ollut tottuminen siihen, että ensimmäisistä ideoista kehittymisen kautta toteutukseen voi kulua hyvinkin pitkä aika, jopa sukupolvi. Ensimmäiset ideat saattavat olla hentoja, mutta niiden vaikutus voi olla suuri.

Omista hankkeistani poimin kolme esimerkkiä, joissa vaikuttamiskeinona käytettiin piirtämistä. Ei näistä ehkä aivan hurrikaaneja aiheutunut, mutta selkeitä vaikutuksia ympäristöön kuitenkin seurasi. Tässä artikkelissa on ensimmäinen esimerkki.

Miten Kuopion satamavyöhyke kohentui ja olevat rakennukset saatiin uuteen käyttöön

Savon Arkkitehdit SAFAn kuukausikokouksessa alkuvuodesta 1985 Kuopion silloinen kaavoituspäällikkö **Heikki Tegelman** toi esiin ongelman: tavaroiden kuljetuksen logistiikan muuttua sataman tienoilla oli joukko pääasiassa keskusliikkeiden varastorakennuksia, joille ei enää ollut käyttöä. Kollegoiden kesken keskusteltiin, voitaisiinko jotakin tehdä.

Päätettiin saattaa asia viralliseen käsittelyyn tekemällä kaupungille aloite alueen kehittämiseksi. Tuoreena kuopiolaisena innostuin sen verran, että yön yli tein yleispiirteisen aksono-

metrian kysymyksellä, että jotakin tällaista haetaan. **Sirviön Markku** hahmotteli perspektiivikuvalla SOK:n varastorakennuksen mahdollista uutta käyttöä.

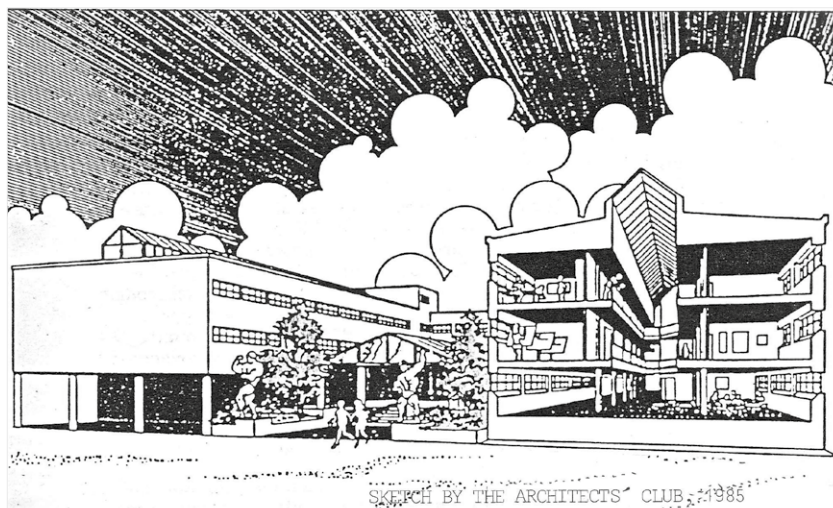
Heikki Tegelman käytti piirroksiamme taitavasti. Tutun toimittajan avulla *Savon Sanomissa* ilmestyi etusivun artikkeli, jossa Heikin haastattelun kautta tuotiin esiin alueen kehittämispotentiaali. Tästä alueen kiinteistönomistajat heräsivät, ja varsin nopeasti alkoi tapahtua.

Ensimmäinen uuden käytön löytänyt rakennus oli Renlundin monikerroksinen varasto, joka saneerattiin silloisen tiepiirin käyttöön. **Riitta Korhosen** toimisto suunnitteli SOK:n varaston korottamisen ja korjaamisen asuntokäyttöön. Sataman eteläpuolisissa kortteleissa viimeiset rakennukset saivat uuden käytön vuonna 1994.

Vuonna 1989 oli järjestetty sataman pohjoispuolen niin sanotusta Hankkijan alueesta ja lähikortteleista arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti joensuulainen toimisto Helasvuo & Co. Viimeiset rakennukset valmistuivat 2000-luvun alussa, eli ideasta toteutukseen kului kokonaisuudessaan noin 15 vuotta. Nykyisin satamavyöhyke on luonteva osa Kuopion keskustaa.

Tuomo Sirkkiä

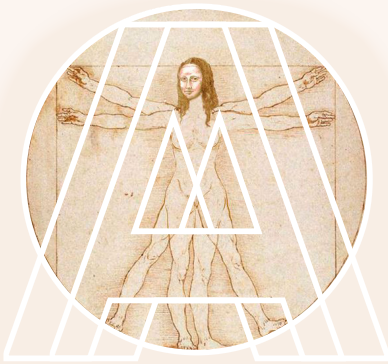
Kirjoittaja on arkkitehti, joka työskentelee osa-aikaisesti Sito Oy:ssä.

”

KAUPUNKISUUNNITTELIJANA ON OLLUT TOTTUMINEN SIIHEN, ETTÄ ENSIMMÄISISTÄ IDEOISTA KEHITTÄMISEN KAUTTA TOTEUTUKSEEN VOI KULUA HYVINKIN PITKÄ AIKA, JOPA SUKUPOLVI.

SOK:n varaston käyttöluonnos, Markku Sirviö 1985.

ARK-E2005 Living+ Forum, 2 ECT
Studia Generalia -lecture series
on human-centered living environments
for all Aalto-students and faculty

Credits by attending the lectures and writing a reflection
essay after the course. Sign in at WebOodi by 12.01.2017.
Evaluation: accepted/not accepted. The lectures
are open for BA, MA and Doctoral students.

Thu 02.02.2017 at 16:15 - 18:00, R001/U157 U2
Pentti Kareoja, professor of Spatial Design, Dept. Of Design/ARTS

Thu 09.02.2017 at 16:15 - 18:00, R001/Y122 D
Antti Peltokorpi, professor of Operations Management in Construction, Dept. of Civil Engineering/ENG

Thu 16.02.2017 at 16:15 - 18:00, R001/U157 U2
Tapio Lokki, professor of Acoustics, Dept. of Computer Science/SCI

Thu 23.02.2017 at 16:15 - 18:00, R001/Y122 D
Antti Ahlava, Vice President, Campus development, professor of Emerging Design Methodologies/ ARTS

Thu 02.03.2017 at 16:15 - 18:00, R004/S4 A202
Essi Eerola, Research Director, D.SocSc., VATT Institute for Economic Research

Thu 09.03.2017 at 16:15 - 18:00, R001/Y122 D
Trevor Harris, professor of Urban Design, Dept. of Architecture/ARTS

Thu 16.03.2017 at 16:15 - 18:00, R001/Y122 D
Jaakko Ketomäki, professor of practice, Dept. of Electrical Engineering and Automation /ELEC

Thu 23.03.2017 at 16:15 - 18:00, R001/Y122 D
Teemu Kokkonen, Senior Lecturer, Dept. of Built Environment/ENG
Nora Sillanpää, Postdoctoral researcher, Dept. of Built Environment/ENG

Thu 30.03.2017 at 16:00 - 18:00, R001/Y122 D
LIVING+ INTERNATIONAL SEMINAR
Marcus Foth, Professor of Queensland University of Technology Design Lab, Brisbane, Australia.

ARKKI TEHTUU RINPAIVA

3. HELMIKUUTA

READING THE CITY – TULKINTOJA KAUPUNGISTA
PERJANTAINA 3.2.2017 KELLO 14.30–19
KULTTUURITALON AALTO-SALISSA, STURENKATU 4, HELSINKI
LISÄTIETOJA JA ILMOITTAUTUMINEN: WWW.ARCHINFO.FI/ARKKITEHTUURINPAIVA

ARCHINFO

/ MFA

ALVAR
AALTO
MUSEO

Hilkka Jaakola

1951–2016

Hilkka Jaakola menehtyi vakavaan sairauteen Seinäjoella 24.11.2016. Hän oli syntynyt Ylivieskassa 20.1.1951.

Hilkka Jaakola valmistui arkkitehdiksi Tampereen teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1976. Hän toimi Tampereella opetus- ja suunnittelutehtävissä, kunnes muutti vuonna 1985 Kajaaniin Suunnittelukeskus Oy:n suunnittelupäälliköksi. Sotkamon kunnanarkkitehtina hän toimi vuosina 1990–1997.

Seinäjoen kaavoitusta Jaakola johti vuosina 1997–2015 aina sairastumiseensa saakka. Vuosien mittaan hän toimi aktiivisesti eri järjestöissä ja muun muassa Suomen Arkkitehtiliiton luottamustehtävissä. Hän oli tarmokkaasti mukana perustamassa Seinäjoelle omaa Alvar Aalto -seuraa, Alvarianiaa, ja toimi usean vuoden ajan sen varapuheenjohtajana.

Jaakola luotsasi Seinäjoen kaavoitusta ajankohtana, jolloin kaupunki nousi pienestä maakuntakeskuksesta yhdeksi Suomen kasvukeskuksista. Tehtävä oli haastava: kaavoitusosaston piti luoda edellytykset useana vuonna Suomen suhteellisesti suurimpana toteutuneeseen asuntotuotantoon sekä kyetä vastaamaan uusien asuntoalueiden suunnittelusta, kuntaliitosten myötä lisääntyneestä yleiskaavoitustarpeesta ja kaupunkikeskustan asemakaavoituksesta.

Kaupungin kiihtyneen kasvun ja siitä johtuvien muutosten aikana Jaakola piti tärkeänä, että varhemmilta ajanjaksoilta peräisin olevia kulttuurihistoriallisesti tärkeitä rakennuksia pystytään säilyttämään. Hän sanoi inhimillisen kaupunkikuvan ja -tilan vaativan ajallisia kerrostumia. Hän osasi luodata kaupungin kehitysnäkymiä 1800-luvulta, Östermyran perinnöstä läh-

tien. Hän visioi tulevaisuutta historian kivijalalle. Jaakola osasi myös sovittaa yhteen kaupunkilaisten, poliittisten päättäjien, kaupungin johdon ja yritysten odotuksia ja tarpeita.

Seinäjoki muuttui Jaakolan aikana ilmeeltään kaupunkimaisemmaksi. Vuosien ja vuosikymmenien odotuksen jälkeen kaupunkikeskustan muutos käynnistyi tänä syksynä. Jaakola ehti vielä viimeisenä syksynään nähdä työnsä hedelmien kypsyvän. Viimeiset sauvakävelynsä hän suuntasi Aalto-keskukseen kautta Keskustorin liepeille katsomaan muutoksen alkua.

Hilkka Jaakolan Seinäjoelle tuloon vaikutti keskeisellä tavalla Alvar Aallon suunnittelema ainutlaatuinen kaupunkikeskus. Sen hän kertoi ystävien kanssa käydyissä keskusteluissa useamman kerran. Arkkitehti kiinnittyi lujasti arvostamaansa Aalto-maisemaan, ja Apila-kirjastosta tuli hänen mieluisa lukuhuoneensa.

Vastapainoa työlle Hilkka Jaakola löysi Vimpelin Sääksjärven rannasta, jossa omenatarha tuotti runsaan sadon ja jossa lämpisi hänen itse suunnittelemansa savusauna. Hilkalle perhe oli tärkeä. Isointa iloa viime vuosina antoi rooli kolmen lapsenlapsen ”Himmuna”.

Pirkko Toivonen
Markus Aaltonen
Erkki Välimäki
Martti Norja

Kirjoittajat ovat vainajan sisar, ystävä ja työtovereita.

Mikla Koivunen 1974–2016

Maisema-arkkitehti Mikla Koivunen kuoli 42-vuotiaana äkilliseen sairauskohtaukseen kotikaupungissaan Espoossa 8.12.2016. Hän oli syntynyt 21.6.1974.

Mikla Koivunen valmistui ylioppilaaksi Tapiolan lukioista vuonna 1993 ja aloitti opintonsa TKK:lla vuonna 1995. Hän valmistui maisema-arkkitehdiksi yhdeksän vuotta myöhemmin. Arkkitehtiosastolta löytyi myös puoliso Saku Lehtinen, jonka kanssa yhteisiä vuosia ehti kertyä 21. Tytär Lilja syntyi vuonna 2009.

Maisema-arkkitehtina Koivunen oli visionääri, joka jatkuvasti kehitti uusia työtapoja ja suunnittelukeinoja. Hän hyödynsi kehittyvää tietotekniikkaa innovatiivisesti parempien suunnittelutulosten aikaansaamiseksi. Hänen loputon tiedonjansonsa ja käsityksensä koulutuksen tärkeydestä ei loppunut virallisiin opintoihin, vaan hän jatkoi lisäopintoja vielä viime vuosina.

Viimeisten kymmenen vuoden aikana Koivunen työskenteli Espoon kaupungin kaupunkisuunnittelukeskuksessa. Siellä hän toimi alansa pioneerinä ja käytännössä loi itse oman työnkuvansa sekä saavutti aseman korvaamattomana asiantuntijana. Työyhteisössään Koivunen oli erittäin pidetty. Hän luotti ihmisten osaamiseen ja inspiroi heidät monesti ylittämään itsensä.

Hänen merkittävin viimeaikainen saavutuksensa on metodi, joka mahdollistaa uudisrakentamisen liito-oravametsiköiden tuntumaan ilman että liito-oravan suojelusta täytyy tinkiä. Metodissa hyödynnetään laserkeilattua puustodataa ja

lasketaan tietokoneen avustuksella matemaattisesti liito-oravan lentoradat liikenneväylien ylitse. Tämä urauurtava metodi palkittiin vuonna 2015 Espoon kaupunginjohtajan innovaatiokilpailussa.

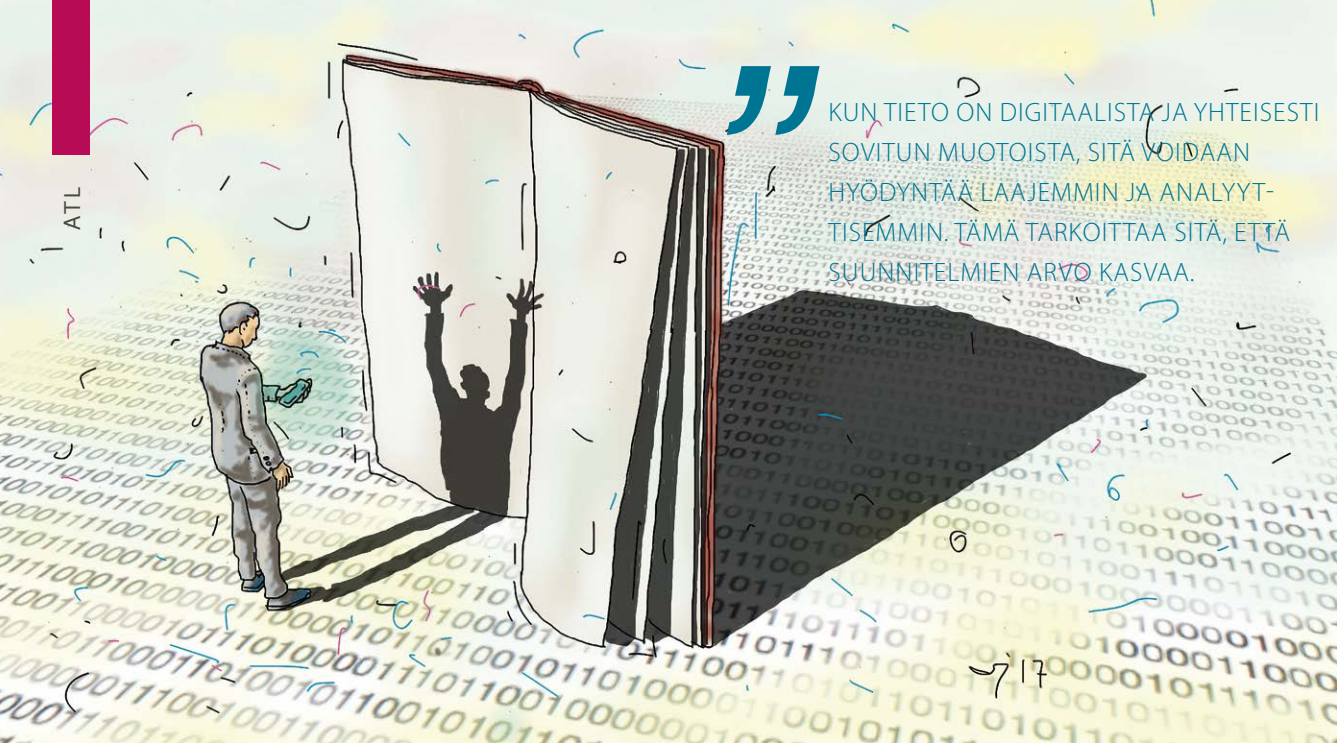
Koivusen ennakkoluulottomuus edesauttoi Espoon kaupunkia siirtymään maan kärkeen luonnon ja maiseman huomioivassa kaupunkisuunnittelussa. Monella alueella espoolaiset ovat saaneet hänen ansiostaan vehreämmän ja viihtyisemmän asuinympäristön.

Ihmisenä Mikla Koivunen oli äärimmäisen pedantti, joskus pikkutarkkakin, mutta ennen kaikkea laajasti sivistynyt ja lämmin sekä muut huomioon ottava. Hän oli paitsi perheenäiti ja lojaali ystävä myös näkemyksellinen maisema-arkkitehti, ensimmäisen kyun karateka, erinomainen ruoanlaittaja, innokas kattoviljelijä, vakaumuksellinen espoolainen sekä tietopankki, jolta sai vastauksen kysymykseen kuin kysymykseen salamanopeasti ja tarkasti argumentoituna.

Mikla Koivusen poismeno jättää suuren aukon ja kaipuun moneen yhteisöön.

*Aino Aspiala
Pia Kuusiniemi
Juhana Heikonen*

Kirjoittajat ovat Mikla Koivusen kollegoita ja opiskelutovereita.

KUN TIETO ON DIGITAALISTA JA YHTEISESTI SOVITUN MUOTOISTA, SITÄ VOIDAAN HYÖDYNTÄÄ LAAJEMMIN JA ANALYYTTISEMMIN. TÄMÄ TARKOITTAÄ SITÄ, ETTÄ SUUNNITELMIEN ARVO KASVAA.

Uutta liiketoimintaa ennakkoluulottomille kokeilijoille

Suunnittelun käytännössä, palveluissa ja liiketoiminoissa on vielä paljon tilaa uusille oivalluksille.

Kiinteistö- ja rakentamisan KIRA-digi-hankkeen ensimmäiset kuusi koehanketta ovat käynnistyneet. Ne osoittavat, että oivalluksille on tilaa. Hankkeiden aiheita ovat BIM-mallien käyttö rakennusvalvonnassa, tekniikan ja kiinteistöjen esineiden internet, sähköinen allekirjoitus, kaavoitusprosessin digitalisointi, palveluasuminen sekä talotekniset määräluettelot. Hankkeiden aiheet ja arvo-odotukset ovat hyvin linjassa yleisten tulevaisuuskuvien kanssa.

Ensimmäiselle kuudelle koehankkeelle myönnettiin tukea yhteensä 148 000 euroa. Vuonna 2017 on kolme hakukierrosta ja jaossa on yhteensä 2 miljoonaa euroa. Vuoden alussa käynnistynyt toinen hakukierros on avoinna 3.2.2017 asti ja löytyy osoitteesta kiradigi.fi. Kaikkiaan hakukierroksia on vielä jäljellä viisi, joista kaksi viimeistä vuonna 2018. Yhteensä kokeiluihin on varattu 4,4 miljoonaa euroa.

Vauhtia myönteisille muutoksille

Kehitys näyttää johtavan siihen, että tulevaisuuden suunnitelmat sisältävät paljon nykyistä enemmän ja monipuolisemmin tietoa. Kun tieto on digitaalista ja yhteisesti sovitun muotoista, sitä voidaan hyödyntää laajemmin ja analyttisemmin. Tämä tarkoittaa sitä, että suunnitelmien arvo kasvaa.

Kokeiluhankkeilla on tarkoitus vauhdittaa kiinteistö- ja rakentamisan tapahtuvia myönteisiä muutoksia ja samalla luoda alalle uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tavoitteena on avoin ja yhteensopiva rakennetun ympäristön tiedon ja sen hallinnan muodostama toiminnallinen kokonaisuus. Kun näin muodostuva uusi ekosysteemi muuttaa rakentamisen ja kaavoituksen julkisen tiedon nykyistä helpommin käytettävään muotoon, alalle syntyy uutta lisäarvoa – sekä palvelujen tuottajille että asiakkaille.

Alalla on nyt tilaus ennakkoluulottomille kokeilijoille. Eikä kehittämistyö rajoitu pelkästään yritysmaailmaan, vaan uusia innovaatioita odotetaan myös viranomaisilta ja lainsäätäjiltä. Arkkitehdit voisivat vaikkapa yhdessä tilaajien ja viranomais-

Lyhyesti

Rakennustietosäätiö on saanut valmiiksi **Suunnittelu- ja konsultointipalveluiden julkisia hankintoja käsittelevät ohje-ehdotukset**. Lausuntovaiheessa pyydetään kehitysideoita puitejärjestelyn menettelyihin ja suunnittelukilpailuissa käytettyihin arviointiperusteisiin.

Ohjekorttisarja tulee korvaamaan seuraavat RT-ohjeet:

- RT 13-11065 Suunnittelutarjouksen valinta
- RT 13-10994 Suunnittelupalveluiden hankintamenettelyt
- RT 13-10927 Suunnittelupalveluiden tarjouspyyntö

Aineisto liitteineen on nähtävissä ja tulostettavissa osoitteessa www.rakennustieto.fi > Ajankohtaista > Lausuntopyynnöt > Lausunnolla RT-ohje-ehdotus suunnittelu- ja konsulttipalveluiden hankinnasta.

ATL kouluttaa

ATL järjestää helmikuussa jäsenilleen hankintalaki- ja yrittäjäkoulutusta seuraavasti:

- Helsinki 1.2.
- Oulu 7.2.
- Tampere 9.2.
- Turku 22.2.

ten kanssa kokeilla palveluidensa arvon lisäämistä esimerkiksi virtaviivaistamalla suunnitelmien arvioimisen ja tarkastamisen prosesseja.

Palvelumallien läpivalaisua

Kokeiluvaiheet ovat tärkeitä, sillä vain käytännössä testaamalla voidaan nähdä, onko jostain ideasta mahdollista kehittää uusi ja toimiva menetelmä tai palvelu. KIRA-digi-hankkeen teemoja ovat tieto, palvelut, vakiointi, asioiden ja esineiden internet sekä alan toimintamallit. Näiden teemojen pohjalta kannattaa myös arkkitehtien läpivalaista palveluitaan. Löytyisikö esimerkiksi suunnittelun menetelmiin, lupaprosesseihin, rakennusperinnöstä huolehtimiseen tai kiinteistöliiketoiminnan tukemiseen uutta asiakasarvoa tuottavia oivalluksia?

Kun uusia tiedon käyttömahdollisuuksia löytyy, on arkkitehtien itse ratkaistava, miten nämä vaikuttavat suunnitelmien sisältöön, käyttöoikeuksiin ja lähtötietoihin – sekä suunnitelmien arvoon.

Vesa Juola

SAFA KOULUTTAA Kevät 2017

TIISTAI 14.2.2017

RIL – SAFA Pääsuunnittelijan ajankohtaispäivä

1 pv Oulu

MAALISKUU–SYYSKUU 2017

RIL – SAFA – ATL – RIA – RKL Pääsuunnittelijakoulutus 13

5 x 2 pv pääkaupunkiseutu
käynnistyy 21.3. – KOULUTUS TÄYNNÄ!

MAALISKUU 2017

RIL – SAFA Ajankohtaista lähes nollaenergiainsäädännöstä

1 pv Helsinki

TIISTAI 5.4.2017

RIL – SAFA Pääsuunnittelijan ajankohtaispäivä

1 pv Helsinki

PERJANTAI 19. – LAUANTAI 20.5.2017

Horizons – ARKKITEHTIPÄIVÄT 2017

2 pv Espoo/Helsinki

SYYSKUU 2017 – HELMIKUU 2018

Vanhemman rakennuttajan pätevyyskoulutus RAPS 5

5 x 2 pv pääkaupunkiseutu
käynnistyy 6.9.

SYYSKUU 2017 – HELMIKUU 2018

RIL – SAFA – ATL – RIA – RKL Pääsuunnittelijakoulutus 14

5 x 2 pv pääkaupunkiseutu
käynnistyy 6.9.

Lisätietoa: www.safa.fi ja
koulutusvastaava Pia Selroos,
pia.selroos@safa.fi

**KYSY MYÖS YRITYKSELLESI RÄÄTÄLÖITYJÄ
KOULUTUSKOKONAISUUKSIA!**

Arkkitehdit A3 Oy on monipuolinen suunnittelutoimisto.

Paikka korjaussuunnittelusta kiinnostuneelle arkkitehdille. Työvälineitämme ovat iMac ja ArchiCad.

Tarjoamme haasteita ja palkan kykyjesi mukaan.

Lähetä lyhyt kuvaus itsestäsi ja työkokemuksestasi sähköpostilla:

a3@a3.fi Ilmarinkatu 47 33500 Tampere

Vantaan kaupunkisuunnitteluun haetaan asemakaavavaikuttajaa

Vantaa kasvaa kiihkeällä vauhdilla. Sijainti valtakunnallisesti merkittävien väylien keskellä, yhä kehittyvä raideliikenne ja maan merkittävin kansainvälinen lentokenttä tekevät Vantaasta ainutlaatuisen.

Kaupunkisuunnittelu huolehtii, että kaupunkirakenne kehittyy tasapainoisesti ja perustuu kestäväälle kehitykselle. Tehtävänä on tukea kaupungin strategiaa asunto- ja maapolitiikassa.

Kaupunkisuunnittelussa laaditaan yleis- ja asemakaavoja sekä niihin liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä. Työ tehdään yhdessä asukkaiden, kaupungin ja valtion viranomaisten, sidosryhmien sekä metropolialueen kuntien kanssa.

Haemme noin 60 työntekijän joukkoon vahvistusta. Arvostamme että, olet innostunut ja yhteistyökykyinen ja että tuot mukanaasi näkemyksiä hyvästä kaupungista ja uusista työtapoista.

Yhdessä teemme vantaalaisille turvallisen kaupungin, jossa arjen unelmat, työ ja asuminen kohtaavat.

Hae tehtävään sähköisesti rekrytointisivuillamme www.tyonhaku.vantaa.fi. Hakuaika päättyy 27.2.2017 klo 16. Lisätietoja antaa aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. (09) 8392 26185

http://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus_ja_maankaytto

Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakouluun haetaan

Rakenteiden suunnittelun lehtoria

Tehtävä on työsopimussuhteinen ja sijoittuu Aalto-yliopiston lehtorien urajärjestelmään pätevyytensä perusteella yliopisto-opettajaksi, yliopistonlehtoriksi tai vanhemmaksi yliopiston lehtoriksi. Tehtävä on määräaikainen (5 vuotta) tai toistaiseksi voimassa oleva ja se täytetään 1.8.2017 alkaen tai sopimuksen mukaan.

Hakuaika päättyy **tiistaina 21.2.2017**

Lisätiedot: aalto.fi/en/about/careers/jobs/

Aalto-yliopisto on rohkeiden ajattelijoiden yhteisö, jossa tiede ja taide kohtaavat tekniikan ja talouden. Tunnistamme ja ratkaisemme yhteiskunnan suuria haasteita ja rakennamme innovatiivista tulevaisuutta. Yliopistossa on kuusi korkeakoulua, lähes 20 000 opiskelijaa ja yli 400 professoria. Kampuksemme sijaitsevat Espoossa ja Helsingissä.

Aalto-yliopisto

aalto.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA

www.jaakkoheliovaara.fi

050 4337 499

CNC-työt, 3D-tulostus

Projektiarkkitehti, Helsinki

Haemme kokenutta projektiarkkitehtia asutosuunnitteluhankkeisiin Helsingin toimipisteeseen Kaapelitehtaalle. Hyvä Archicad-taito välttämätön.

Hakemukset ja palkkatoivomukset:

Caterina Casagrande
Caterina@cc-m.fi
050 590 9223

ARKKITEHDIT
CASAGRANDE

Arkkitehtuuri- matkojen tuottajaksi?

Arch Tours on luonut innostavia opintomatkoja liki 20 vuotta. Asiakkaamme ovat pääosin suomalaisia, pohjoismaalaisia ja japanilaisia arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun ammattilaisia.

Etsimme uutta virtaa Helsingistä käsin toimivaan kansainväliseen verkostoyritykseen.

Tärkein ominaisuutesi on ammatillinen uteliaisuus. Sinulla on organisointikykyä ja viestinnälliset taidot hallussa, olet ahkera somettaja. Edellytämme kaupallista osaamista sekä englannin ja ruotsin suullista ja kirjallista taitoa.

Työtehtäviisi kuuluu matkakonseptien suunnittelu ja toteutus, yhteydenpito varkostoihimme, myynti ja markkinointi. Työsi edellyttää matkustamista.

Lisätietoa:

Toimitusjohtaja Marianna Heikinheimo
p. 0503504700
marianna.heikinheimo@archtours.com

Toimita hakemuksesi 9.2.2017 mennessä

www.archtours.com
www.facebook.com/archtourssuomi

S A R C

Arkkitehtitoimisto

Suunnittelee kaupunkikuvallisesti ja teknisesti vaativia uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeita.

Haemme tiimiimme taitavaa 3d-osaajaa mallintamisen, paikkatiedon ja visualisoinnin työtehtäviin.

Yhteydenotot ja lisätiedot
roiko-jokela@sarc.fi

VI SÖKER

Arkitekt

TILL STADSARKITEKTKANSLIET

För mera information om tjänsten se
www.mariehamn.ax/arkitekt

MARIEHAMNS
STAD

EKMAN ARKKITEHDIT hakee opintojensa loppuvaiheessa olevaa arkkitehtiopiskelijaa ja kokeneempaa arkkitehtia monipuolisiin rakennussuunnittelutehtäviin Tampereelle.

Edellytämme aiempaa rakennussuunnittelukokemusta ja ArchiCAD-osaamista.

Vapaamuotoiset hakemukset referenssitietoineen: sami.ekman@ekark.fi

Palkkaamme uudet työntekijät niin pian kuin mahdollista.

www.ekmanarkkitehdit.fi

alt Arkkitehdit Oy hakee arkkitehtia tai diplomityö-
vaiheessa olevaa arkkitehtiopiskelijaa monipuolisiin
suunnittelutehtäviin Ouluun.

Aikaisempi työkokemus katsotaan eduksi.

Tiedustelut ja vapaamuotoiset hakemukset:

tuomas@alt-arkkitehdit.fi / 040 739 7574

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI

puh. (09) 6801 368

tilitoimisto@apalvelu.fi

Tarjolla joustava työtilakonsepti Vallilassa

Kyseessä arkkitehtitoimisto Brunow & Maunulan
aikaisemmin käytössä olleet 470 m² osoitteessa
Pälkäneentie 19. Katso lisää: www.vallilanatolli.com.

jan.maunula@email.com / 040 744 53 63

anna.brunow@gmail.com / 040 534 71 91

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla

www.safa.fi

MUOTOILUN ANTTI NURMESNIEMI

jatkokoulutusapurahat lukuvuodelle 2017–2018.

Hakuaika 1.2.–28.4.2017.

Lisätiedot www.askonsaatio.fi

VITREA AQUALINE - TYYLIKKÄÄT JA KORKEALAATUISET SUIHKUTILARATKAISUT VAATIVIMPIINKIN KOHTEISIIN

SAMETINPEHMEÄ KÄYTTÖMUKAVUUS YHDISTETTYNÄ TESTATTUUN
TOIMINTAVARMUUTEEN (> 40 000 SYKLIÄ)

VITREA

Kaakelikaari 6, 01720 Vantaa

www.vitrea.fi

info@vitrea.fi, +358 9 8190 450